YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

10 päivänä heinäkuuta 2003 *

Asiassa C-15/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi C. W. A. Timmermans, H. P. Hartvig ja C. Gómez de la Cruz, sittemmin J.-L. Dewost, H. P. Hartvig ja C. Gómez de la Cruz, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

jota tukevat

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään aluksi M. A. Fierstra, sittemmin J. van Bakel,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään J. Schoo ja H. Duintjer Tebbens, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään J. Aussant, F. van Craeyenest ja F. Anton, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

Euroopan investointipankki, asiamiehenään aluksi A. Morbilli, sittemmin E. Uhlmann, joita avustaa avocat ja barrister A. Barav,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan yhteistyöstä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa 10.11.1999 tehdyn Euroopan investointipankin hallituksen päätöksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J.-P. Puissochet, M. Wathelet ja R. Schintgen sekä tuomarit C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola (esittelevä tuomari), P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr ja A. Rosas,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan komission, asiamiehenään M. Petite, Alankomaiden kuningaskunnan, asiamiehenään N. Bel, parlamentin, asiamiehinään J. Schoo ja H. Duintjer Tebbens, neuvoston, asiamiehinään J. Aussant, F. van Craeyenest ja F. Anton, ja Euroopan investointipankin, edustajanaan asianajaja A. Barav, 3.7.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.10.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 19.1.2000 jättämällään kanteella vaatinut EY 237 artiklan b alakohdan ja toissijaisesti EY 230 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan yhteistyöstä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa 10.11.1999 tehdyn Euroopan investointipankin hallituksen päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös).

2 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 7.9.2000 antamilla määräyksillä Alankomaiden kuningaskunta, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Primaarioikeus

3 EY 237 artiklan b ja c alakohdassa määrätään seuraavaa:

"Yhteisön tuomioistuimella on jäljempänä määrätyin rajoituksin toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat:

— —

b) Euroopan investointipankin [jäljempänä EIP] valtuuston ratkaisuja. Jokainen jäsenvaltio, komissio tai [EIP:n] hallintoneuvosto voi nostaa kanteen asiassa 230 artiklassa määrätyin edellytyksin;

c) [EIP:n] hallintoneuvoston ratkaisuja. Kanteen asiassa voi nostaa vain jäsenvaltio tai komissio 230 artiklassa määrätyin edellytyksin ja vain sillä perusteella, että [tähän perustamissopimukseen liitetyn Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan] [jäljempänä EIP:n perussääntö] 21 artiklan 2 ja 5—7 kohdassa määrättyä menettelyä ei ole noudatettu."

4 EY 280 artiklan 1—4 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Yhteisö ja jäsenvaltiot suojaavat yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä ja muulta laittomalta toiminnalta tämän artiklan mukaisesti toteutettavilla toimenpiteillä, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus ja jotka tarjoavat tehokkaan suojan jäsenvaltioissa.

2. Jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä.

3. Jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa, jonka tarkoituksena on suojata yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista. Tätä varten ne yhdessä komission kanssa järjestävät toimivaltaisten viranomaistensa kiinteän ja säännöllisen yhteistoiminnan.

4. Neuvosto toteuttaa tämän sopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja tilintarkastustuomioistuinta kuultuaan tarvittavat toimenpiteet yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi petolliselta menettelyltä ja tällaisen menettelyn torjumiseksi tarkoituksena tehokkaan ja yhtäläisen suojelun tarjoaminen jäsenvaltioissa. Nämä toimenpiteet eivät koske kansallisen rikosoikeuden soveltamista tai kansallista oikeudenhoitoa."

5 EA 183 a artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä.

Jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa, jonka tarkoituksena on suojata yhteisön taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista. Tätä varten ne komission avulla järjestävät toimivaltaisten hallintoyksikköjensä kiinteän ja säännöllisen yhteistoiminnan."

6 EA 203 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jos jokin yhteisön toimi osoittautuu tarpeelliseksi yhteisön tavoitteen saavuttamiseksi, eikä tässä sopimuksessa ole määräyksiä tähän tarvittavista valtuuksista, neuvosto antaa aiheelliset säännökset yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan."

7 EY 9 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Perustetaan Euroopan investointipankki, joka toimii sille tällä sopimuksella sekä siihen liitetyllä perussäännöllä annettujen toimivaltuuksien rajoissa."

8 EY 266 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa määrätään seuraavaa:

"[EIP] on oikeushenkilö.

[EIP:n] jäseniä ovat jäsenvaltiot."

9 EY 267 artiklassa määrätään seuraavaa:

"[EIP:n] tehtävänä on yhteisön edun mukaisesti myötävaikuttaa yhteismarkkinoiden tasapainoiseen ja vakaaseen kehitykseen käyttäen sekä pääomamarkkinoita että omia varojaan. Tätä varten pankki voittoa tavoittelematta myöntää lainoja ja antaa takauksia, jotka helpottavat seuraavien hankkeiden rahoittamista kaikilla talouden aloilla:

— —

Tehtäväänsä suorittaessaan [EIP] helpottaa yhteydessä rakennerahastoista ja muista yhteisön rahoitusvälineistä saatavien avustusten kanssa investointiohjelmien rahoittamista."

10 EY 248 artiklan 1 ja 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa yhteisön kaikkia tuloja ja menoja koskevat tilit. Se tarkastaa myös kaikkien yhteisön perustamien toimielinten tuloja ja menoja koskevat tilit, jollei toimielimen perustamisasiakirjassa toisin määrätä.

— —

3. Tarkastus toimitetaan asiakirjojen perusteella ja tarvittaessa paikalla yhteisön toimielimissä, yhteisön puolesta sen tuloja tai menoja hoitavissa elimissä ja jäsenvaltioissa, mukaan lukien talousarviosta tuloja saavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden toimitilat. — —

Muiden yhteisön toimielinten, yhteisön puolesta sen tuloja tai menoja hoitavien elinten, talousarviosta tuloja saavien luonnollisten tai oikeushenkilöiden ja jäsenvaltioiden tilintarkastuselinten tai, jollei viimeksi mainituilla ole riittävää toimivaltaa, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tai laitosten on annettava tilintarkastustuomioistuimelle sen pyynnöstä kaikki asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi.

[EIP:n] hoitamien yhteisön menojen ja tulojen osalta tilintarkastustuomioistuimen oikeudesta tutustua [EIP:n] hallussa oleviin tietoihin määrätään tilintar-

kastustuomioistuimen, [EIP:n] ja komission välisellä sopimuksella. Jos sopimusta ei ole tehty, tilintarkastustuomioistuimella on kuitenkin oikeus tutustua [EIP:n] hoitamien yhteisön menojen ja tulojen tarkastuksen edellyttämiin tietoihin."

11 EIP:n perussäännön 4 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. [EIP:n] pääoma on — — , jonka jäsenvaltiot merkitsevät — —

— —

Jäsenvaltiot ovat vastuussa ainoastaan siihen määrään asti, joka on niiden osuus merkitystä ja maksamattomasta pääomasta."

12 Tämän perussäännön 8 artiklassa määrätään seuraavaa:

"[EIP:n] hallintoa hoitavat ja [EIP:a] johtavat valtuusto, hallintoneuvosto ja hallitus."

13 Kyseisen perussäännön 14 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Komitea, jonka muodostavat valtuuston asianomaisten pätevyyden perusteella nimittämät kolme jäsentä, tarkastaa vuosittain [EIP:n] toiminnan ja kirjanpidon asianmukaisuuden.

2. Komitea vahvistaa, että tase ja tuloslaskelma vastaavat tilejä ja antavat oikean kuvan [EIP:n] tilanteesta sen varojen ja sitoumusten suhteen."

14 EIP:n perussäännön 20 artiklassa määrätään seuraavaa:

"[EIP] noudattaa lainananto- ja takaustoiminnassaan seuraavia periaatteita:

1. Se huolehtii siitä, että varoja käytetään yhteisön edun kannalta mahdollisimman järkevästi.

Se voi myöntää lainoja ja antaa takauksia vain:

— —

b) jos hankkeen toteuttaminen lisää taloudellista tuottavuutta yleensä ja edistää yhteismarkkinoiden toteuttamista.

— — "

Johdettu oikeus

15 Euroopan petostentorjuntavirasto (jäljempänä OLAF) perustettiin 28.4.1999 tehdyllä komission päätöksellä 1999/352/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 136, s. 20), jonka perustana ovat EY:n perustamissopimuksen 162 artikla (josta on tullut EY 218 artikla), EHTY:n perustamissopimuksen 16 artikla ja Euratomin perustamissopimuksen 131 artikla.

16 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 2 artiklassa määritellään OLAFin tehtävät, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"[OLAF] käyttää komissiolle kuuluvaa toimivaltaa ulkoisten hallinnollisten tutkimusten alalla vahvistaakseen yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista petoksilta, lahjonnalta ja muulta laittomalta toiminnalta sekä torjuakseen muihin seikkoihin tai toimiin yhteisön säännösten vastaisesti kohdistuvia petoksia.

[OLAFin] tehtävänä on toteuttaa sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia, joiden tarkoituksena on:

a) torjua petoksia, lahjontaa ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavaa muuta laitonta toimintaa;

b) selvittää virkatoimintaan liittyviä vakavia tekoja, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, taikka että toimielimen jäsen tai johtohenkilö taikka henkilökuntaan kuuluva, johon ei sovelleta Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia henkilöstösääntöjä, on vastaavalla tavalla jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan.

[OLAF] käyttää komissiolle näissä asioissa kuuluvaa toimivaltaa sellaisena kuin se määritellään asiaa koskevissa säännöksissä, perustamissopimuksissa vahvistettujen rajoitusten ja edellytysten puitteissa.

[OLAF] voi ottaa vastaan muitakin aloja koskevia toimeksiantoja tutkimuksista komissiolta tai muilta toimielimiltä taikka elimiltä."

17 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"[OLAF] käyttää 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua toimivaltaansa tutkimuksiin täysin itsenäisesti. Käyttäessään toimivaltaansa [OLAFin] johtaja ei pyydä eikä ota ohjeita komissiolta eikä miltään hallitukselta taikka muulta toimielimeltä tai elimeltä."

18 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Perustetaan valvontakomitea, jonka muodostamista koskevat säännöt ja toimivallan yhteisön lainsäätäjä määrittelee. Komitea valvoo säännöllisesti [OLAFin] tutkimustehtävän toteuttamista."

19 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. [OLAFia] johtaa johtaja, jonka komissio kuultuaan Euroopan parlamenttia ja neuvostoa nimittää viideksi vuodeksi; hänet voidaan nimittää kerran uudeksi toimikaudeksi. — —

2. Komissio käyttää johtajaan nähden nimittävän viranomaisen valtuuksia. Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 87, 88 ja 90 artiklaan perustuvasta toimenpiteestä komission on tehtävä perusteltu päätös kuultuaan valvontakomiteaa. Päätös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle."

20 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. [OLAFin] johtaja käyttää [OLAFin] henkilöstöön nähden valtuuksia, jotka Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaan

kuuluvat nimittävälle viranomaiselle ja viranomaiselle, jolla on toimivalta tehdä palvelussopimuksia. — —

2. Kuultuaan valvontakomiteaa johtaja antaa ajoissa talousarviosta vastaavalle pääjohtajalle [OLAFia] koskevan alustavan talousarvioesityksen, joka otetaan vuosittain laadittavan yleisen talousarvion erityiseen [OLAFia] koskevaan budjettikohtaan.

3. Johtaja on tulojen ja menojen hyväksyjä talousarvion osaan A kuuluvan [OLAFia] koskevan erityisen budjettikohdan täytäntöönpanon osalta sekä osaan B kuuluvien petostentorjuntaa koskevien erityisten budjettikohtien osalta. — —

4. Komission sisäistä organisaatiota koskevia komission päätöksiä voidaan soveltaa [OLAFiin] siltä osin kuin ne ovat yhteensopivia yhteisön lainsäätäjän antamien [OLAFia] koskevien säännösten, tämän päätöksen ja tämän päätöksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen kanssa."

21 Päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom 7 artiklan mukaan tämä päätös "tulee voimaan päivänä, jona [OLAFin] tutkimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) tulee voimaan".

22 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 (EYVL L 136, s. 1) perustana on EY 280 artikla, ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 (EYVL L 136, s. 8) perustana on EA 203 artikla.

23 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osan neljässä ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"(1) Euroopan yhteisöjen toimielimet ja jäsenvaltiot pitävät yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista sekä petosten ja kaiken yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaa erittäin tärkeänä; — —

(2) yhteisöjen taloudellisten etujen suojaaminen koskee talousarviomäärärahojen hallinnoinnin lisäksi kaikkia toimenpiteitä, joilla on tai joilla saattaa olla vaikutuksia yhteisöjen omaisuuteen,

(3) näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen käyttää kaikkia tarjolla olevia keinoja, erityisesti yhteisön tasolla toteutettavissa tutkimuksissa — — ,

(4) petostentorjunnan keinojen tehostamiseksi komissio on, ottaen huomioon kunkin toimielimen oikeuden päättää omasta sisäisestä organisaatiostaan, perustanut komission yhteyteen — — [OLAFin], — — jonka tehtävänä on toteuttaa petostentorjuntaan liittyviä hallinnollisia tutkimuksia; komissio on antanut [OLAFille] täydellisen riippumattomuuden tutkimustehtävässään".

24 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa täsmennetään, että "koska on tarpeen tehostaa petosten, lahjonnan ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaa, [OLAFin] on kyettävä suorittamaan sisäisiä tutkimuksia kaikissa EY:n ja Euratomin perustamissopimuksilla tai niiden nojalla perustetuissa toimielimissä ja elimissä".

25 Samojen asetusten johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan, että OLAFin tutkimuksissa "on noudatettava perustamissopimusta ja erityisesti [Euroopan] yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa, yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia henkilöstösääntöjä, — — [tässä asetuksessa 'henkilöstösäännöt'], sekä ottaen täysimääräisesti huomioon ihmisoikeudet ja perusvapaudet, erityisesti oikeudenmukaisuuden periaatteen ja noudattaen asianomaisen oikeutta tulla kuulluksi häntä koskevista seikoista ja periaatetta, jonka mukaan — — tutkinnan päätelmät voidaan perustaa [ainoastaan] todistettaviin seikkoihin". Tässä perustelukappaleessa täsmennetään vielä, että "tätä varten toimielinten ja elinten on säädettävä sisäisiä tutkimuksia koskevista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä".

26 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osan 12 perustelukappaleessa todetaan, että "[OLAFin] riippumattomuuden varmistamiseksi sille tällä asetuksella uskotuissa tehtävissä, [sen] johtajalle olisi annettava toimivalta aloittaa tutkimus omasta aloitteestaan".

27 Näiden asetusten johdanto-osan 18 perustelukappaleen mukaan "hallinnolliset tutkimukset on toteutettava [OLAFin] johtajan johdolla ja täysin toimielimistä ja elimistä sekä valvontakomiteasta riippumattomasti".

28 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osan 21 perustelukappaleessa täsmennetään, että "ulkoisten hallinnollisten tutkimusten uskominen riippumattoman [Euroopan petostentorjuntaviraston] tehtäväksi on täysin perustamissopimuksen 5 artiklassa ilmaistun toissijaisuusperiaatteen mukaista" ja että "tällaisen [Euroopan petostentorjuntaviraston] toiminnalla voidaan tehostaa petosten, lahjonnan ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaa, ja se on siten myös suhteellisuusperiaatteen mukaista".

29 Asetuksen N:o 1073/1999 1 artiklassa, kuten Euroopan atomienergiayhteisöä koskevan asetuksen N:o 1074/1999 1 artiklassa, säädetään seuraavaa:

"1. Tehostaakseen petosten, lahjonnan ja Euroopan yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaa — — [OLAF] — — käyttää komissiolle yhteisön lainsäädännössä sekä näiden alojen voimassa olevissa sopimuksissa annettuja tutkintavaltuuksia.

— —

3. [OLAF] toteuttaa perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä, — — [tässä asetuksessa] 'toimielimet ja elimet', hallinnolliset tutkimukset, joiden tarkoituksena on:

— torjua petoksia, lahjontaa ja Euroopan yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavaa muuta laitonta toimintaa,

— selvittää virkatoimintaan liittyviä vakavia tekoja, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi haitata näiden yhteisöjen etuja ja joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, taikka että toimielimen tai

elimen jäsen tai johtohenkilö taikka henkilökuntaan kuuluva, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä, on vastaavalla tavalla jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan."

30 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä asetuksessa hallinnollisilla tutkimuksilla, — — [tässä asetuksessa] 'tutkimukset', tarkoitetaan kaikkia tarkastuksia, todentamisia ja [OLAFin] henkilökuntaan kuuluvien 3 ja 4 artiklan mukaisesti toteuttamia toimia 1 artiklassa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja osoittaakseen tarvittaessa, että tarkastettu toiminta on luonteeltaan väärinkäytös. Tutkimukset eivät vaikuta jäsenvaltioiden syytetoimivaltaan."

31 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklassa, jonka otsikkona on "Sisäiset tutkimukset", säädetään seuraavaa:

"1. [OLAF] toteuttaa toimielimissä ja elimissä 1 artiklassa tarkoitetuilla aloilla sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia, — — [tässä asetuksessa] 'sisäiset tutkimukset'.

Nämä sisäiset tutkimukset toteutetaan ottaen huomioon perustamissopimusten, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan määräykset sekä henkilöstösäännöt tässä asetuksessa ja kunkin toimielimen ja elimen päätöksissä säädettyjä edellytyksiä ja yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen. Toimielimet sopivat yhteisesti tällaisella päätöksellä luotavasta järjestelmästä.

2. Sen noudattamiseksi, mitä 1 kohdassa säädetään:

— [OLAFilla] on oikeus ilman ennakkoilmoitusta ja viipymättä saada tieto kaikista toimielinten ja elinten hallussa olevista tiedoista ja päästä niiden kaikkiin toimitiloihin. [OLAFilla] on oikeus tarkastaa toimielinten ja elinten kirjanpito. [OLAF] voi ottaa jäljennöksen mistä tahansa toimielinten ja elinten hallussa olevasta asiakirjasta ja tietovälineen sisällöstä ja saada käyttöönsä otteita niistä sekä tarvittaessa varmistaa, etteivät kyseiset asiakirjat tai tiedot katoa,

— [OLAF] voi pyytää suullisia tietoja toimielinten ja elinten jäseniltä ja johtohenkilöiltä sekä toimielinten ja elinten henkilöstöltä.

— —

4. Jos [OLAFin] henkilökuntaan kuuluvat toteuttavat tutkimuksia toimielimen tai elimen tiloissa ja jos nämä tutustuvat niiden hallussa olevaan asiakirjaan tai pyytävät toimielinten ja elinten hallussa olevia tietoja, tästä ilmoitetaan toimielimelle tai elimelle.

5. Jos tutkimuksessa ilmenee, että jäseneen, johtohenkilöön, virkamieheen tai muuhun henkilöstöön kuuluvaan voi kohdistua henkilökohtaisia epäilyjä, tästä ilmoitetaan toimielimelle tai elimelle, jonka palveluksessa hän on.

Tapauksissa, joissa tutkimukseen liittyvistä syistä on noudatettava ehdotonta salassapitoa tai joissa on turvauduttava kansallisen oikeusviranomaisen toimivaltaan kuuluviin tutkintamenetelmiin, tätä ilmoittamista voidaan lykätä.

6. Perustamissopimuksen, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan, määräyksiä sekä henkilöstösääntöjen säännöksiä — — rajoittamatta 1 kohdassa tarkoitettuun kunkin toimielimen ja elimen tekemään päätökseen sisältyvät erityisesti säännöt, jotka koskevat:

a) toimielinten ja elinten jäsenten, virkamiesten ja muuhun henkilöstöön kuuluvien sekä elinten johtohenkilöiden, virkamiesten ja muuhun henkilöstöön kuuluvien velvollisuutta toimia yhteistyössä [OLAFin] henkilöstöön kuuluvien kanssa ja antaa heille tietoja;

b) [OLAFin] henkilöstöön kuuluvien toteuttamissa sisäisissä tutkimuksissa noudatettavia menettelyjä ja takeita sisäisten tutkimusten kohteina olevien henkilöiden oikeuksista."

32 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 5 artiklan toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

"[OLAFin] johtaja päättää sisäisten tutkimusten aloittamisesta omasta aloitteestaan tai sen toimielimen tai elimen pyynnöstä, jossa tutkimus on suoritettava."

33 Näiden asetusten 6 artiklassa, jonka otsikkona on "Tutkimusten toteuttaminen", säädetään seuraavaa:

"1. [OLAFin] johtaja johtaa tutkimusten toteuttamista.

2. [OLAFin] henkilöstöön kuuluvat suorittavat tehtävänsä esitettyään kirjallisen valtuutuksen, josta ilmenee heidän henkilöllisyytensä ja asemansa.

3. [OLAFin] henkilöstöön kuuluvilla, joille on annettu tehtäväksi tutkimuksen suorittaminen, on kunkin toimen osalta oltava johtajan antama kirjallinen valtuutus, josta ilmenee tutkimuksen kohde.

4. [OLAFin] henkilöstöön kuuluvien on tarkastuksia ja todentamisia paikalla suorittaessaan esiinnyttävä tavalla, joka on kyseisen jäsenvaltion virkamiehiin sovellettavien sääntöjen ja käytänteiden, henkilöstösääntöjen sekä 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen päätösten mukainen.

5. Tutkimukset toteutetaan keskeytyksettä olosuhteisiin ja tutkittavan asian vaikeusasteeseen nähden oikeassa suhteessa olevassa ajassa.

6. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset avustavat kansallisten säännösten mukaisesti [OLAFin] henkilökuntaan kuuluvia näiden tehtävien täyttämisessä. Toimielinten ja elinten on huolehdittava, että niiden jäsenet ja henkilöstö avustavat [OLAFin] henkilöstöön kuuluvia tarvittavalla tavalla näiden tehtävien suorittamisessa, ja elinten on huolehdittava, että niiden johtohenkilöt ja henkilöstö avustavat [OLAFin] henkilöstöön kuuluvia tarvittavalla tavalla näiden tehtävien suorittamisessa."

34 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 7 artiklassa, jonka otsikkona on "Velvollisuus antaa tietoja [OLAFille]", säädetään seuraavaa:

"1. Toimielinten ja elinten on toimitettava viipymättä [OLAFille] kaikki tiedot, jotka liittyvät mahdollisiin petoksiin, lahjontaan tai muuhun laittomaan toimintaan.

2. Toimielinten ja elinten sekä, jos se on kansallisen lain mukaan mahdollista, jäsenvaltioiden on [OLAFin] pyynnöstä tai omasta aloitteestaan toimitettava [OLAFille] kaikki niiden hallussa olevat, vireillä olevaan sisäiseen tutkimukseen liittyvät asiakirjat ja tiedot.

— —

3. Toimielinten ja elinten sekä, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista, jäsenvaltioiden on toimitettava [OLAFille] kaikki muut hallussaan olevat aiheellisina pidetyt asiakirjat ja tiedot, jotka liittyvät petosten, lahjonnan ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaan."

35 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 8 artiklassa säädetään tietyistä säännöistä, joilla pyritään tutkimuksissa saatujen tietojen luottamuksellisuuden ja suojan varmistamiseen.

36 Kyseisten asetusten 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. [OLAF] laatii tutkimuksensa valmistuttua johtajan vastuulla loppukertomuksen, jossa ilmoitetaan erityisesti todetut seikat, mahdollinen taloudellinen vahinko ja tutkinnan päätelmät sekä johtajan suositukset jatkotoimiksi.

2. Näitä kertomuksia laadittaessa on otettava huomioon asianomaisen jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvät menettelyä koskevat vaatimukset. Tapauksissa, joissa on tarpeen turvautua jäsenvaltion hallinnollisiin ja oikeudellisiin menettelyihin, näin laaditut kertomukset on hyväksyttävä todisteeksi samalla tavoin ja samoin edellytyksin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kertomukset. [OLAFin] kertomuksia arvioidaan samojen sääntöjen perusteella kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimia hallinnollisia kertomuksia, ja ne ovat kansallisten viranomaisten kertomusten kanssa samanarvoiset.

— —

4. Sisäisestä tutkimuksesta laadittu kertomus ja kaikki siihen liittyvät tarpeelliset asiakirjat toimitetaan asianomaiselle toimielimelle tai elimelle. Toimielimet ja elimet toteuttavat sisäisten tutkimusten tulosten edellyttämät kurinpidolliset ja oikeudelliset jatkotoimet ja ilmoittavat [OLAFin] johtajalle toteutetuista tutkimuksen jatkotoimista johtajan kertomuksensa päätelmissä vahvistamassa määräajassa."

37 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Valvontakomitea toteuttaa säännöllistä tutkintatoimien toteuttamiseen kohdistuvaa valvontaa ja vahvistaa siten [OLAFin] riippumattomuutta.

— —

2. Valvontakomiteassa on viisi riippumatonta ulkopuolista jäsentä, jotka täyttävät omissa maissaan edellytykset [OLAFin] toimialaan liittyviin korkeisiin virkoihin. Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio nimittävät komitean jäsenet yhteisellä sopimuksella.

— —

5. Tehtäviään suorittaessaan [valvontakomitean] jäsenet eivät pyydä eivätkä ota ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä tai elimeltä.

— —

7. Johtaja toimittaa valvontakomitealle vuosittain suunnitelman tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitetusta [OLAFin] toiminnasta. Johtaja tiedottaa komitealle säännöllisesti [OLAFin] toiminnasta, tutkimuksista, niiden tuloksista ja jatkotoimista. Kun jokin tutkimus on ollut vireillä yli yhdeksän kuukautta, johtaja

ilmoittaa komitealle syyt, joiden vuoksi tutkimusta ei vielä voida saattaa päätökseen, sekä ilmoittaa arvion ajasta, joka tarvitaan tutkimuksen valmistumiseen. Johtaja ilmoittaa komitealle, jos asianomainen toimielin tai elin ei ole toteuttanut hänen suositustensa mukaisia jatkotoimia. Johtaja ilmoittaa komitealle tapauksista, joissa jonkin jäsenvaltion oikeusviranomaisille on toimitettava tietoja.

8. Valvontakomitea antaa vuosittain ainakin yhden toimintakertomuksen, jonka se osoittaa toimielimille. Komitea voi esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle kertomuksia [OLAFin] tutkimusten tuloksista ja jatkotoimista."

38 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 12 artikla koskee OLAFin johtajaa. Siinä toistetaan tietyt päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom sisältämät tarkennukset, ja lisäksi sen 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Täyttäessään ulkoisten tai sisäisten tutkimusten aloittamiseen ja toteuttamiseen ja tutkimusten johdosta laadittaviin lopullisiin tutkintakertomuksiin liittyviä tehtäviään johtaja ei pyydä eikä ota ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä tai elimeltä. Jos johtaja katsoo, että jokin komission toteuttama toimenpide vaarantaa hänen riippumattomuuttaan, hän voi nostaa kanteen komissiota vastaan yhteisöjen tuomioistuimessa.

Johtaja toimittaa säännöllisesti kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle [OLAFin] tutkimusten tuloksista ottaen huomioon tutkimusten luottamuksellisuuden ja kunnioittaen asianomaisten henkilöiden laillisia oikeuksia sekä noudattaen tarvittaessa oikeuskäsittelyyn sovellettavia kansallisia säännöksiä.

Nämä toimielimet huolehtivat [OLAFin] tutkimusten luottamuksellisuudesta ja että asianomaisten henkilöiden laillisia oikeuksia kunnioitetaan sekä tapauksessa, jossa oikeuskäsittely tulee kyseeseen, että noudatetaan kaikkia tällaiseen oikeuskäsittelyyn sovellettavia kansallisia säännöksiä."

39 Samojen asetusten 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Kunnes henkilöstösäännöt muutetaan, jokainen Euroopan yhteisöjen virkamies ja muuhun henkilöstöön kuuluva voi henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti saattaa [OLAFin] johtajan käsiteltäväksi valituksen, joka koskee [OLAFin] sisäisessä tutkimuksessa toteuttamaa hänelle vastaista toimenpidettä. Tällaisista valituksista tehtyihin päätöksiin sovelletaan henkilöstösääntöjen 91 artiklaa.

Näitä säännöksiä sovelletaan vastaavasti toimielinten ja elinten henkilöstöön, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä."

40 Parlamentti, neuvosto ja komissio tekivät 25.5.1999 toimielinten välisen sopimuksen Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäisistä tutkimuksista (EYVL L 136, s. 15; jäljempänä toimielinten välinen sopimus). Tällä sopimuksella kyseiset toimielimet sopivat, että "hyväksytään yhteinen järjestely, joka sisältää tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet [OLAFin] tutkimusten moitteettoman toteuttamisen helpottamiseksi niissä", ja että "vahvistetaan tällainen järjestely ja ryhdytään välittömästi soveltamaan sitä tekemällä tämän sopimuksen liitteenä olevan mallin mukainen sisäinen päätös, sekä että päätöksen noudattamisesta ei poiketa muutoin kuin jos niiden omat erityisvaatimukset sitä teknisistä syistä edellyttävät".

41 Toimielinten välisessä sopimuksessa täsmennetään, että "muita toimielimiä sekä EY:n ja Euratomin perustamissopimusten nojalla perustettuja elimiä kehotetaan liittymään tähän sopimukseen allekirjoittaneiden toimielinten puheenjohtajille yhteisesti osoitetulla julistuksella".

Riidanalainen päätös

42 Riidanalaista päätöstä ei ole julkaistu. EIP:n pääjohtaja toimitti kuitenkin siitä 16.11.1999 englanninkielisen version parlamentin puhemiehelle sekä neuvoston ja komission puheenjohtajille.

43 Riidanalaisen päätöksen johdanto-osassa viitataan ensin päätökseen 1999/352/EY, EHTY, Euratom ja todetaan sitten, että samalla kun EIP "toistaa pyrkimyksensä sellaisen tehokkaan ja järjestelmällisen sisäisen valvontajärjestelmän säilyttämiseen, joka sisältää muun muassa toimia petosten ehkäisemiseksi", se "tukee OLAFin tavoitteita ja suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen tehdä tämän kanssa yhteistyötä". Kyseisessä johdanto-osassa täsmennetään lisäksi, että riidanalainen päätös tehdään "ottaen huomioon EIP:n oikeudellinen asema, sellaisena kuin se vahvistetaan EY:n perustamissopimuksessa ja [EIP:n perussäännössä]".

44 Riidanalainen päätös jakautuu kahteen osaan. Sen ensimmäistä osaa, jonka otsikkona on "Tutkimukset petollisesta toiminnasta, joka liittyy EIP:n yhteisön valtuuttamana toteuttamiin ja yhteisön talousarvioon kuuluvien varojen käyttöä edellyttäviin toimenpiteisiin", sovelletaan "toimenpiteisiin, joita [EIP] toteuttaa yhteisön valtuuttamana ja joista on aiheutunut tai aiheutuu tavallisesti menoja yhteisön talousarviolle", ja "toimenpiteisiin, joita [EIP] toteuttaa Euroopan

kehitysrahaston varoilla, kun [EIP] on saanut tyydyttävän vahvistuksen siitä, että [kyseinen] rahasto kuuluu OLAFin toimivaltaan" (jäljempänä yhdessä ensimmäisen ryhmän toimenpiteet). Riidanalaisen päätöksen toinen osa koskee tutkimuksia petollisesta toiminnasta, "joka liittyy muihin kuin ensimmäisen ryhmän käsittämiin EIP:n toimenpiteisiin" (jäljempänä toisen ryhmän toimenpiteet).

45 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 4 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Sovellettavat menettelyt

EIP:n henkilöstöön tai johtohenkilöihin kohdistuvat petosepäilyt [ensimmäisen ryhmän] toimenpiteiden yhteydessä käsitellään niiden [EIP:ssa] sovellettavien yleisten menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti, jotka koskevat epäilyistä ilmoittamista, niiden tutkimista sekä tutkimustuloksista ja tutkimuksen perusteella toteutettavista toimista ilmoittamista tarkastuskomitealle ja tarvittaessa muille [EIP:n] elimille."

46 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 5 kohdassa määrätään seuraavaa:

"OLAFin käynnistämät tutkimukset

Kun OLAFin johtaja ilmoittaa [EIP:n] pääjohtajalle EIP:n henkilöstön tai hallintoelimen jäseneen kohdistuvista epäilyistä, jotka koskevat petolliselta vaikuttavaa ja johonkin kyseessä olevaan toimenpiteeseen liittyvää toimintaa, [EIP:n] pääjohtaja ilmoittaa viipymättä asiasta sisäisen tarkastuksen osaston päällikölle tutkimuksen suorittamiseksi."

47 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 6 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Ilmoittaminen OLAFille

Sisäisen tarkastuksen osaston päällikön tutkimustuloksista ja toteutetuista toimista laatima kertomus, joka toimitetaan tarkastuskomiteaan tavanomaisen menettelyn mukaisesti, toimitetaan lisäksi viipymättä OLAFin johtajalle. Tältä pyydetään mahdollisia huomautuksia

i) 5 kohtaan kuuluvissa tapauksissa ja

ii) muissa 4 kohtaan kuuluvissa tapauksissa, kun on saatu näyttöä petollisesta toiminnasta."

48 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 7 kohdassa määrätään seuraavaa:

"OLAFin huomautukset

OLAFin johtajan huomautukset 6 kohdassa tarkoitetuista ja [EIP:n] pääjohtajalle toimitetuista kertomuksista toimitetaan sisäisen tarkastuksen osaston päällikölle ja tarkastuskomitealle. [EIP:n] pääjohtaja tiedottaa viipymättä OLAFin johtajalle kaikista jatkotoimista."

49 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 9 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Yhteistyöpyynnön käsittely

Kun OLAF pyytää [ensimmäisen ryhmän] toimenpiteitä koskevien omien tutkimustensa yhteydessä nähtäväkseen [EIP:lla] olevia tietoja ja kun OLAFin johtaja osoittaa [tämän] pääjohtajalle pyynnön, jossa hän erittelee tutkimuksen olosuhteet sekä tietojen saannin tai muun yhteistyön tarpeen, [EIP:n] pääjohtaja huolehtii vastauksen antamisesta mahdollisimman nopeasti. Tarkastuskomitealle tiedotetaan pyynnöstä sekä siihen annetusta tai annettavasta vastauksesta."

50 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 10 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Toimet

Pyynnön luonteen ja kunkin tapauksen olosuhteiden mukaan [EIP:n] pääjohtaja

— antaa [EIP:n] yksiköille luvan toimittaa tiettyjä asiakirjoja tai muita tietoja; ja/tai

— määrää sisäisen tarkastuksen osaston päällikön toteuttamaan tutkimuksen ja toimittamaan siitä kertomuksen OLAFille tai

— antaa [EIP:n] yksiköille luvan antaa OLAFin nähtäväksi tiettyjä asiakirjoja tai muita tietoja, jollei määriteltävistä edellytyksistä ja/tai muista takeista muuta johdu.

Näitä toimia toteuttaessaan pääjohtaja pyrkii pysymään OLAFin kanssa mahdollisimman laajassa yhteistyössä [tämän] päätöksen määräysten mukaisesti."

51 Riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 11 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Jos [EIP:n] tietoon tulee [ensimmäisen ryhmän] toimenpiteiden yhteydessä seikkoja, jotka sen mukaan voivat toimia näyttönä tai aihetodisteina [EIP:n] ulkopuolisesta yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavasta petollisesta toiminnasta, ja jos tällaiset seikat kuuluvat OLAFin tutkintavaltuuksien piiriin, [EIP:n] pääjohtaja ilmoittaa näistä seikoista OLAFin johtajalle ja tarjoaa [EIP:n] mahdollisimman laajaa yhteistyötä kaikissa mahdollisissa tutkimuksissa."

52 Riidanalaisen päätöksen toisessa osassa määrätään toisen ryhmän toimenpiteistä seuraavaa:

"1. Oikeussääntöjä, jotka määritellään niissä menettelysäännöissä, joita [EIP] tavallisesti noudattaa henkilöstönsä tai hallintoelintensä jäseniin kohdistuvien petosepäilyjen tutkinnassa, sovelletaan edelleen.

2. Näissä menettelyissä, joissa voidaan turvautua ulkopuoliseen apuun tai ulkopuolisiin asiantuntijoihin, [EIP] aikoo pyytää OLAFin apua ja pyrkii määrittelemään tämän kanssa tarkoituksenmukaiset menettelytavat."

Kanteen kohde

53 Komissio vaatii kanteessaan riidanalaisen päätöksen kumoamista sillä perusteella, että sillä komission mukaan rikotaan asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 ja erityisesti niiden 4 artiklaa.

54 Komissio väittää, että riidanalaisella päätöksellä loukataan OLAFille myönnettyjä hallinnollisten tutkimusten toteuttamista koskevia toimivaltuuksia, koska tämän päätöksen mukaan tutkimuksia voivat toteuttaa EIP:ssa ainoastaan tämän sisäiset yksiköt. Komission mukaan tällä päätöksellä loukataan myös OLAFin oikeutta saada tutustua EIP:lla oleviin tietoihin, koska näiden tietojen saaminen riippuu kussakin yksittäistapauksessa EIP:n pääjohtajan antamasta luvasta ja tämän määrittelemistä yksityiskohtaisista säännöistä.

55 Komissio väittää, että riidanalaisella päätöksellä perustettu järjestelmä on siten vastoin OLAFin toimivaltuuksia ja vieläkin merkittävämmin asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 sovellettavuutta EIP:iin. Komissio väittää lisäksi, ettei kyseinen päätös ole millään tavalla riittävä toimi kyseisten asetusten 4 artiklan 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta ja kanteen tutkittavaksi ottaminen

56 Komission kanteen ensisijaisena perustana on EY 237 artiklan b alakohta, jonka mukaan EIP:n valtuuston (jäljempänä valtuusto) ratkaisujen kumoamiseksi voidaan nostaa kanne yhteisöjen tuomioistuimessa. Komissio nimittäin väittää, että vaikka riidanalaisen päätöksen tekikin EIP:n hallitus (jäljempänä hallitus), se kuuluu valtuuston toimivaltaan. Koska komissio olettaa, että kyseinen päätös tehtiin valtuuston siirtämän toimivallan perusteella, se katsoo, että valtuusto on vastuussa tällaisesta toimesta, joka on näin ollen voitava riitauttaa EY 237 artiklan b alakohdan nojalla.

57 Komission kanteen toissijaisena perustana on EY 230 artikla. Komission mukaan nimittäin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että EY 237 artiklassa ei määrätä tyhjentävästi yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta EIP:iin nähden. Komissio palauttaa mieleen, että EIP kuuluu yhteisön oikeusjärjestykseen, ja väittää, että Euroopan yhteisöä luonnehtivan oikeusyhteisön aseman mukaista ei olisi se, että yhteisöjen tuomioistuimen harjoittamalta valvonnalta voisi välttyä riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi, jossa ei kunnioitettaisi yhteisön lainsäätäjän tahtoa yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisen alalla ja joka ilmentäisi hyvin merkittävää lähes "perustuslaillista" ristiriitaa.

58 EIP kiistää monella perusteella yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan. Se vaatii myös, että kanne on jätettävä tutkimatta.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta tutkia kanne, joka on nostettu EY 237 artiklan b alakohdan nojalla

59 EIP väittää ensinnäkin, ettei käsiteltävänä olevaa kannetta voida perustaa pätevästi EY 237 artiklan b alakohtaan.

60 EIP:n mukaan se, ettei tässä määräyksessä mainita hallituksen päätöksiä, ilmentää EY:n perustamissopimuksen laatijoiden tahtoa jättää tällaiset toimet kokonaan yhteisöjen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan ulkopuolelle. EIP väittää lisäksi, että tämä hallitus teki riidanalaisen päätöksen käyttäessään toimivaltaansa sääntöjenmukaisesti.

61 EIP viittaa tämän osalta perussääntönsä 13 artiklan 3 ja 8 kohtaan, joissa määrätään seuraavaa:

"3. Hallitus vastaa puheenjohtajan alaisena ja hallintoneuvoston valvonnassa [EIP:n] juoksevien asioiden hoitamisesta.

Se valmistelee hallintoneuvoston päätökset, varsinkin lainojen ottamista ja myöntämistä sekä takausten antamista koskevat päätökset; se varmistaa näiden päätösten toimeenpanon.

— —

8. Hallitus ja [EIP:n] henkilöstö ovat vastuussa yksinomaan [EIP:lle] ja hoitavat tehtäviään täysin riippumattomina."

62 EIP:n mukaan huomioon on erityisesti otettava se, että valtuustolle tiedotettiin säännöllisesti riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneiden töiden etenemisestä, ja se, että valtuusto ei EIP:n mukaan missään vaiheessa väittänyt olevansa toimivaltainen tekemään kyseistä päätöstä. EIP väittää, että vaikka EIP:n hallintoneuvoston tehtävänä on EIP:n perussäännön 11 artiklan nojalla huolehtia siitä, että EIP:a johdetaan EY:n perustamissopimuksen mukaisesti, se ei myöskään epäillyt hallituksen toimivaltaa.

63 EIP väittää, että koska komissio ei ole osoittanut, että EIP:n elimet olisivat syyllistyneet harkintavallan tai menettelyn väärinkäyttöön, se ei voi perustellusti väittää, että EIP pyrki kiertämään EY:n perustamissopimuksessa määrättyä oikeussuojaa. EIP väittää lisäksi, että vaikka hallitus olisikin käyttänyt harkintavaltaansa väärin, ongelman käsittely kuuluisi ainoastaan EIP:n johtoelimille EIP:n perussäännössä perustetun EIP:n oman "hallintojärjestelmän" mukaisesti.

64 EIP väittää lisäksi, että komission näkemys, jonka mukaan riidanalainen päätös tehtiin valtuuston hallitukselle siirtämän toimivallan perusteella, ei saa tukea sen enempää EIP:n perussäännöstä kuin tämän työjärjestyksestäkään.

65 EIP:n väitteitä ei voida hyväksyä.

66 On nimittäin todettava, että riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi ei voi kuulua EIP:n perussäännön 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun "[EIP:n] juoksevien asioiden hoitamiseen" eikä myöskään yleisemmin hallituksen omaan toimivaltaan.

67 Kuten komissio toteaa, EIP:n perussäännön 9 artiklan 3 kohdan h alakohdassa täsmennetään, että valtuuston tehtävänä on hyväksyä EIP:n työjärjestys. On kuitenkin tärkeää palauttaa mieleen, että tällaisella työjärjestyksellä pyritään järjestämään kyseessä olevan toimielimen yksikköjen sisäinen toiminta hyvän hallintotavan mukaisesti (ks. mm. asia C-69/89, Nakajima v. neuvosto, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2069, Kok. Ep. XI, s. I-161, 49 kohta). Tästä seuraa, että sisäistä järjestäytymistä koskeva toimivalta kuuluu EIP:ssa lähtökohtaisesti juuri valtuustolle, joka voi siten toteuttaa asianmukaiset toimet varmistaakseen EIP:n sisäisen toiminnan hyvän hallintotavan mukaisesti (ks. vastaavasti asia C-58/94, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 30.4.1996, Kok. 1996, s. I-2169, 37 kohta).

68 On kuitenkin todettava, että kun yhteisön toimielin tai elin laatii menettelyjä, jotka koskevat sen sisällä toteutettavien toimenpiteiden säännönmukaisuuden valvontaa, se muun muassa pyrkii toimintansa moitteettomuuden varmistamiseen. Tällaisten toimien toteuttaminen on omiaan kuulumaan tämän toimielimen tai elimen sisäiseen järjestäytymiseen (ks. sellaisten toimien osalta, joilla pyritään varmistamaan parlamentin puolueryhmien käyttöön annettujen varojen moitteeton käyttö, asia 294/83, Les Verts v. parlamentti, tuomio 23.4.1986, Kok. 1986, s. 1339, Kok. Ep. VIII, s. 551, 47 kohta), jollei yhteisön oikeudessa tältä osin säädetyistä rajoista muuta johdu (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-213/88 ja C-39/89, Luxemburg v. parlamentti, tuomio 28.11.1991, Kok. 1991, s. I-5643, Kok. Ep. XI, s. I-505, 34 kohta).

69 Tämän osalta voidaan lisäksi todeta, että EIP:n työjärjestyksessä on V luku, jolla nimenomaisesti pyritään täsmentämään sen EIP:n tarkastuskomitean kokoonpano, toimintasäännöt ja tutkintavaltuudet, jonka tehtävänä on EIP:n perus-

säännön 14 artiklan mukaisesti tarkastaa vuosittain EIP:n toiminnan ja kirjanpidon asianmukaisuus.

70 Edellä esitetyn perusteella on näin ollen katsottava, että komissio korostaa perustellusti, että riidanalainen päätös, jossa pyritään säätämään OLAFin kanssa tehtävän yhteistyön yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat mahdolliseen petolliseen toimintaan liittyvien tietojen toimittamista ja tällaiseen toimintaan kohdistuvien tutkimusten toteuttamista EIP:ssa, kuuluu valtuuston eikä hallituksen toimivaltaan.

71 Yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa tutkia käsiteltävänä olevaa EY 237 artiklan b alakohtaan perustuvaa kumoamiskannetta ei näin ollen voida epäillä.

72 Erityisesti on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaisuuden kannalta ei ole tarpeen tietää, voidaanko, kuten komissio ehdottaa, valtuuston katsoa olevan vastuussa riidanalaisesta päätöksestä hallitukselle virallisesti tai epävirallisesti siirretyn toimivallan takia, tai toimiko kyseinen hallitus käsiteltävänä olevassa asiassa ilman toimivaltaa. Toimivaltaisuuden kannalta ei ole myöskään merkitystä sillä, ettei EY 237 artiklan b alakohta koske hallituksen toimia, eikä sillä, että EIP:n perussäännön 13 artiklan 8 kohdassa määrätään, että hallitus on vastuussa ainoastaan EIP:lle.

73 On nimittäin katsottava, että EY 237 artiklan b alakohdalla, jonka nojalla yhteisöjen tuomioistuin valvoo valtuuston ratkaisuja, pyritään muun muassa varmistamaan, että kaikki EIP:n toteuttamat kyseisen valtuuston toimivaltaan kuuluvat toimet voidaan saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

74 Tästä seuraa, että sellainen EY 237 artiklan b alakohdan tulkinta, jonka mukaan tällainen toimi ei kuulu tämän määräyksen nojalla riitautettavissa oleviin toimiin pelkästään sillä perusteella, että kyseisen toimen on toteuttanut toinen EIP:n elin, kuten hallitus, johtaisi kyseisen määräyksen tarkoituksen vastaiseen tulokseen, ja näin on siitä riippumatta, johtuuko kyseessä olevan toimen toteuttaminen siitä, että EIP on tarkoituksellisesti muuttanut päätöksentekoprosessiaan.

75 Tällaisella tulkinnalla myös jätettäisiin huomiotta se, että Euroopan yhteisö on oikeusyhteisö, koska sen jäsenvaltiot ja toimielimet eivät välty valvonnalta, jonka kohteena on niiden toteuttamien toimenpiteiden yhteensoveltuvuus perustuslakia vastaavan asiakirjan eli EY:n perustamissopimuksen kanssa, ja koska tässä perustamissopimuksessa luodaan täysin kattava oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmä, jolla toimielinten toimenpiteisiin kohdistuva lailli-suusvalvonta pyritään antamaan yhteisöjen tuomioistuimen tehtäväksi (ks. mm. asia C-314/91, Weber v. parlamentti, tuomio 23.3.1993, Kok. 1993, s. I-1093, 8 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämän osalta nimittäin on palautettava mieleen, että vaikkei EIP olekaan varsinainen Euroopan yhteisön toimielin, se on kuitenkin yhteisön elin, joka on perustettu EY:n perustamissopimuksella ja joka on sen nojalla oikeushenkilö (ks. mm. asia 110/75, Mills v. EIP, tuomio 15.6.1976, Kok. 1976, s. 955, 14 kohta; asia 85/86, komissio v. EIP, tuomio 3.3.1988, Kok. 1988, s. 1281, 24 kohta ja asia C-370/89, SGEEM ja Etroy v. EIP, tuomio 2.12.1992, Kok. 1992, s. I-6211, Kok. Ep. XIII, s. I-207, 13 kohta), ja että se kuuluu juuri tämän perusteella sen valvonnan piiriin, jota yhteisöjen tuomioistuin harjoittaa muun muassa EY 237 artiklan b alakohdan mukaisesti.

EY 230 artikla

76 EIP kiistää toiseksi yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan tutkia sellainen kanne, joka on nostettu EIP:n toimista EY 230 artiklan nojalla. Se vetoaa tämän osalta lähinnä välttämättömyyteen varmistaa, että EY 237 artikla, joka EIP:n mukaan on EY 230 artiklaan nähden lex specialis, pysyy tehokkaana.

77 On kuitenkin todettava, että koska komissio on vedonnut EY 230 artiklaan ainoastaan toissijaisesti ja koska riidanalainen päätös on, kuten tämän tuomion 66—75 kohdasta ilmenee, sellainen toimi, josta voidaan nostaa kanne EY 237 artiklan b alakohdan nojalla, käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole tarpeen tutkia, voitaisiinko hallituksen toteuttamasta toimesta nostaa kanne kyseisen EY 230 artiklan nojalla.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta tutkia kanne, joka perustuu asetuksen N:o 1074/1999 rikkomiseen

78 EIP väittää kolmanneksi, että koska Euratomin perustamissopimuksessa yleensä ja yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevassa EA 146 artiklassa erityisesti ei ole mitään mainintaa EIP:sta, yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen tutkimaan käsiteltävänä olevaa kannetta siltä osin kuin sillä pyritään riidanalaisen päätöksen kumoamiseen asetuksen N:o 1074/1999 rikkomisen takia.

79 Tätäkään väitettä ei voida hyväksyä.

80 Kuten nimittäin edellä on osoitettu, EY 237 artiklan b alakohdassa annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle toimivalta kumota riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi.

81 On kyllä totta, että EY 237 artiklan b alakohdan mukaan komissio, jokainen jäsenvaltio ja EIP:n hallintoneuvosto voivat nostaa tällaisia kanteita EY 230 artiklassa määrätyin edellytyksin ja että tässä jälkimmäisessä mää-

räyksessä annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle muun muassa toimivalta ratkaista kanne, jonka perusteena on "tämän sopimuksen tai sen soveltamista koskevan oikeussäännön rikkominen".

82 Tästä viimeksi mainitusta seikasta on kuitenkin riittävää palauttaa mieleen, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että täysin kattavan ja yhtenäisen laillisuusvalvonnan tarve edellyttää, että EY 230 artiklaa tulkitaan siten, että siinä ei voida sulkea pois yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa tutkia EY:n perustamissopimuksen määräykseen perustuvan toimenpiteen kumoamiseen tähtäävän kanteen yhteydessä väitettä, joka koskee Euratomin perustamissopimuksen rikkomista (asia C-62/88, Kreikka v. neuvosto, tuomio 29.3.1990, Kok. 1990, s. I-1527, 8 kohta).

Väite, jonka mukaan kanteella pyritään EIP:n laiminlyönnin toteamiseen

83 EIP väittää neljänneksi, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska sillä todellisuudessa pyritään EIP:n laiminlyönnin eli sen toteamiseen, ettei tämä ole tehnyt päätöstä asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 virheettömäksi täytäntöönpanoksi.

84 Tästä on riittävää todeta, kuten komissio muun muassa ilmoittaa vastauksessaan, että kanteella pyritään riidanalaisen päätöksen kumoamiseen siksi, että tällä päätöksellä perustetaan sellainen asetuksessa N:o 1073/1999 ja asetuksessa N:o 1074/1999 säädetystä järjestelmästä erillinen järjestelmä, jolla suljetaan pois kyseisten asetusten ja muun muassa niiden 4 artiklan vastaisesti OLAFin toimivalta toteuttaa sisäisiä tutkimuksia EIP:ssa ja loukataan OLAFin oikeutta saada tutustua EIP:lla oleviin asiakirjoihin ja tietoihin.

85 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan käsiteltävänä olevan kanteen, joka on nostettu EY 237 artiklan b alakohdan nojalla, ja että kyseinen kanne on otettava tutkittavaksi.

Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 sovellettavuus

86 EIP vaatii komission kanteen hylkäämistä. Se väittää, että asetuksesta N:o 1073/1999 ja asetuksesta N:o 1074/1999 on todettava usealla perusteella, ettei niitä sovelleta.

87 EIP väittää tämän osalta, että kyseisillä asetuksilla loukataan sillä EY:n perustamissopimuksen nojalla olevaa riippumattomuutta, ettei näillä asetuksilla ole asianmukaista oikeudellista perustaa ja että niillä rikotaan sekä suhteellisuusperiaatetta että perusteluvelvollisuutta.

EIP:n riippumattomuus

EIP:n lausumat

88 EIP väittää ensimmäisessä puolustautumisperusteessaan, että sillä EY:n perustamissopimuksen nojalla olevasta riippumattomuudesta on omiaan seuraamaan, ettei EIP:iin voida soveltaa asetusta N:o 1073/1999 eikä asetusta N:o 1074/1999.

89 EIP väittää, että se, että EIP on, kuten EY 266 artiklasta ja EIP:n perussäännöstä ilmenee, Euroopan yhteisöstä erillinen oikeushenkilö ja että sillä on omat hallinto- ja johtoelimet sekä omat varat ja oma talousarvio, on osoitus EY:n perustamissopimuksen laatijoiden tarkoituksesta varmistaa, että EIP:n hallinto ja toiminta on riippumatonta. EIP:n mukaan tämä riippumattomuus on edellytyksenä EIP:n toimintakyvylle ja tehokkaalle toiminnalle sekä sen uskottavuudelle markkinoilla. Tämän riippumattomuuden avulla voidaan EIP:n mukaan lisäksi välttää, että Euroopan yhteisö joutuu vahingonkorvausvastuuseen, samalla kun jäsenvaltioiden vastuu voidaan rajata niiden osuuteen EIP:n pääomasta.

90 EIP:n mukaan kyseinen riippumattomuus vahvistetaan myös EY 248 artiklan 1 ja 3 kohdassa sekä EIP:n perussäännön 14 artiklassa. EIP nimittäin väittää, että nämä määräykset osoittavat, että tilintarkastustuomioistuimen harjoittama valvonta rajoittuu siihen EIP:n toimintaan, joka koskee yhteisön tulojen ja menojen hoitoa ja joka EIP:n mukaan on ainoastaan kymmenesosa sen koko toiminnasta, kun muun EIP:n harjoittaman varainhoidon valvonta kuuluu EIP:n mukaan pelkästään tämän tarkastuskomitealle. Edelleen EIP väittää, että EY 248 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että jopa tilintarkastustuomioistuimen oikeus saada tutustua niihin tietoihin, jotka EIP:lla on yhteisön tulojen ja menojen hoitoa koskevasta toiminnastaan, edellyttää niiden ehtojen noudattamista, joista komission, tilintarkastustuomioistuimen ja EIP:n on sovittava.

91 EIP:n mukaan on tämän riippumattomuuden vastaista, että yhteisön lainsäätäjä voi ilman perustamissopimuksissa sille annettua valtuutusta säätää, että EIP kuuluu OLAFin tutkintavaltuuksien piiriin.

92 Kyseinen riippumattomuus ja se, että EIP:n toiminta on luonteeltaan pankkitoimintaa, edellyttävät EIP:n mukaan päinvastoin sitä, että tämä voi perustaa oman järjestelmänsä petosten torjumiseksi. EIP muun muassa väittää, että EIP:n on ehdottomasti kyettävä takaamaan sijoittajille, että se toimii täysin riippumattomasti.

93 EIP väittää, että OLAFin toimivalta käynnistää sisäinen tutkimus, sen oikeus päästä toimitiloihin, sen oikeus ottaa jäljennöksiä ja saada otteita kaikista yhteisön toimielimillä ja elimillä olevista asiakirjoista sekä näiden toimielinten ja elinten henkilöstön velvollisuus tehdä OLAFin kanssa yhteistyötä ja toimittaa sille kyseisillä toimielimillä ja elimillä olevia tietoja merkitsevät EIP:n osalta sen riippumattomuuden kieltämistä, joka tällä on EY:n perustamissopimuksen nojalla.

94 EIP väittää lisäksi, että vaikka OLAFilla onkin erityisasema, se on osa komission sisäisiä yksiköitä ja kuuluu yhteisön talousarviosta vastaavan komission jäsenen toimivaltaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

95 Aluksi on todettava, ettei EIP ole ilmoittanut selvästi, katsooko se, että sillä oman näkemyksensä mukaan olevan erityisaseman takia asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 on tulkittava siten, ettei niitä voida soveltaa EIP:iin, vai väittääkö se, että kyseisistä asetuksista on todettava EY 241 ja EA 156 artiklan määräysten mukaisesti, ettei niitä sovelleta siltä osin kuin niillä EIP:n mukaan rikotaan kyseistä asemaa.

96 EIP:n puolustautumisperuste on tämän epäselvyyden vuoksi tutkittava molemmista edellisessä kohdassa mainituista näkökulmista.

97 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 soveltamisalan määrittämisestä on ensinnäkin todettava, kuten komissio perustellusti korostaa, että

näiden asetusten 1 artiklan 3 kohdan sanamuotoa "perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä" on tosiaankin tulkittava siten, että se käsittää EIP:n.

98 On nimittäin todettava, kuten tämän tuomion 75 kohdassa palautetaan mieleen, että EIP on yhteisön elin, joka on perustettu EY:n perustamissopimuksella ja joka on sen nojalla oikeushenkilö. Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osasta ja näiden asetusten säännöksistä ei kuitenkaan käy ilmi, että yhteisön lainsäätäjä olisi halunnut tehdä jonkinlaisen eron perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustettujen eri toimielinten ja elinten välillä.

99 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa korostetaan päinvastoin nimenomaisesti, että OLAFin suorittamat sisäiset tutkimukset on ulotettava koskemaan "kaikkia" kyseisiä toimielimiä ja elimiä.

100 EIP väittää toiseksi, että koska kyseisillä asetuksilla sen mukaan loukataan EIP:lle EY:n perustamissopimuksella annettua asemaa, niistä on todettava EY 241 ja EA 156 artiklan nojalla, ettei niitä sovelleta, ja näistä väitteistä on todettava seuraavaa.

101 On kyllä totta, että EIP on EY 266 artiklan nojalla Euroopan yhteisöstä erillinen oikeushenkilö ja että sillä on omat hallinto- ja johtoelimet sekä omat varat ja oma talousarvio. Kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, EIP:n on sille EY 267 artiklalla annettujen tehtävien hoitamiseksi kyettävä toimimaan rahoitusmarkkinoilla minkä tahansa muun pankin tavoin täysin riippumattomasti (em. asia komissio v. EIP, tuomion 28 kohta).

102 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin myös täsmentänyt, tällaisen EIP:n toiminnallisen ja institutionaalisen riippumattomuuden tunnustamisesta ei seuraa, että EIP olisi täysin erillään yhteisöistä ja kaikkien yhteisön oikeuden oikeussääntöjen soveltamisalan ulkopuolella. Muun muassa EY 267 artiklasta nimittäin ilmenee, että EIP:n tehtävänä on myötävaikuttaa Euroopan yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen ja että se kuuluu siten EY:n perustamissopimuksen nojalla yhteisön järjestelmään. Tästä seuraa, että EIP:n asema on kaksijakoinen, koska sille on luonteenomaista toisaalta se, että se on muun muassa rahoitusalan toiminnassaan riippumaton, ja toisaalta se, että se on tavoitteidensa osalta kiinteässä yhteydessä Euroopan yhteisöön (em. asia komissio v. EIP, tuomion 29 ja 30 kohta).

103 Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, ettei EIP ole osoittanut, miten se, että EIP:iin sovelletaan yhteisön lainsäätäjän toteuttamia asetuksessa N:o 1073/1999 ja asetuksessa N:o 1074/1999 säädetyn kaltaisia toimia, jotka koskevat petosten ja kaiken muun yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan laittoman toiminnan torjuntaa, olisi ristiriidassa EIP:n erityisaseman kanssa.

104 Kuten niin komissio kuin julkisasiamieskin ratkaisuehdotuksensa 120 kohdassa perustellusti toteavat, EIP ei ole varsinkaan osoittanut, että yhteisön lainsäätäjän OLAFille myöntämät tutkintavaltuudet olisivat omiaan vaikuttamaan EIP:n hallintoon ja sen riippumattomaan päätösvaltaan lainojen ja takuiden myöntämisessä sekä näiden rahoituksessa muun muassa pääomamarkkinoiden välityksellä. EIP ei ole osoittanut myöskään sitä, että tällaisten tutkintavaltuuksien olemassaolo vaikuttaisi EIP:n maineeseen tai uskottavuuteen rahoitusmarkkinoilla toimivana riippumattomana elimenä (ks. vastaavasti yhteisön veron soveltamisesta EIP:n maksamiin palkkoihin em. asia komissio v. EIP, tuomion 30 kohta).

105 Tämän osalta on ensinnäkin todettava, että EY 248 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä EIP:n perussäännön 14 artiklan määräykset, jotka koskevat tilintarkastusta ja varainhoidon valvontaa, eivät voi vaikuttaa siihen, että EIP:iin mahdollisesti

voidaan soveltaa sellaista tutkintajärjestelmää, kuten asetuksessa N:o 1073/1999 EY 280 artiklan nojalla perustettua ja asetuksessa N:o 1074/1999 EA 203 artiklan nojalla perustettua tutkintajärjestelmää, jolla pyritään nimenomaisesti tekemään mahdolliseksi todentaa epäilyt, jotka liittyvät petoksiin, lahjontaan tai muihin yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittaviin väärinkäytöksiin. Kuten neuvosto muun muassa toteaa, tällainen tutkintajärjestelmä ei nimittäin muistuta mitenkään kyseessä olevan elimen tilien tarkastusta tai sen harjoittaman varainhoidon valvontaa.

106 Toiseksi on todettava, että EIP:n toiminnallista riippumattomuutta ja sen mainetta rahoitusmarkkinoilla ei voi sinänsä loukata se, että OLAF on komission perustama ja sisältyy tämän hallinnollisiin ja talousarviota koskeviin rakenteisiin päätöksessä 1999/352/EY, EHTY, Euratom säädetyin edellytyksin, eikä myöskään se, että tällainen EIP:n ulkopuolinen elin on saanut yhteisön lainsäätäjältä valtuuksia suorittaa tutkimuksia asetuksessa N:o 1073/1999 ja asetuksessa N:o 1074/1999 säädetyin edellytyksin.

107 Muun muassa asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 johdantoosan 4, 10, 12 ja 18 perustelukappaleesta ja näiden asetusten 4 artiklasta, 5 artiklan toisesta kohdasta sekä 6, 11 ja 12 artiklasta nimittäin ilmenee, että kyseisillä asetuksilla perustettu järjestelmä ilmentää yhteisön lainsäätäjän lujaa tahtoa asettaa OLAFille myönnettyjen toimivaltuuksien edellytykseksi toisaalta sellaiset takeet, joilla pyritään varmistamaan OLAFin ehdoton riippumattomuus muun muassa komissiosta, ja toisaalta yhteisön oikeuden oikeussääntöjen täysi noudattaminen eli muun muassa Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja niiden muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen kunnioittaminen.

108 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 säännöksistä ilmenee lisäksi, että kyseisten valtuuksien käyttöä valvotaan monilla erityisillä säännöillä ja takuilla ja että valtuuksien kohteella on selvät rajat. Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 2 artiklassa säädetään tästä viimeksi mainitusta

seikasta, että OLAF suorittaa hallinnollisia tutkimuksia näiden asetusten 1 artiklassa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tarvittaessa sen osoittamiseksi, että tarkastettu toiminta on luonteeltaan väärinkäytös. Keinot, jotka OLAFilla on käytössään näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, luetellaan tarkasti muun muassa kyseisten asetusten 4, 7 ja 9 artiklassa.

109 Lopuksi on todettava, kuten niin komissio ja Alankomaiden hallitus kuin julkisasiamieskin ratkaisuehdotuksensa 122 kohdassa katsovat, että OLAFin mahdollisesti suorittamat sisäiset tutkimukset on toteutettava, kuten asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ilmenee, myös kunkin toimielimen ja elimen päätöksissä säädettyjä edellytyksiä ja yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen, joten pois ei pidä sulkea sitä mahdollisuutta, että tällaista päätöstä tehdessään EIP ottaa tarvittaessa huomioon pankkitoimintaansa mahdollisesti liittyvät erityispiirteet, ja silloin EIP:n velvollisuutena on osoittaa, että sen tällaisten erityispiirteiden johdosta asettamat rajoitukset ovat välttämättömiä.

110 Edellä esitetystä seuraa, että EIP:n ensimmäinen puolustautumisperuste on hylättävä.

Asetuksen N:o 1073/1999 oikeudellinen perusta

111 EIP väittää toisessa puolustautumisperusteessaan, että asetuksesta N:o 1073/1999 on todettava, ettei sitä sovelleta sillä perusteella, ettei sitä voitu antaa EY 280 artiklan nojalla.

112 EIP väittää, että tämän artiklan sisältämä ilmaus "yhteisön taloudelliset edut" koskee ainoastaan Euroopan yhteisön talousarvioon kuuluvia tuloja ja menoja. Tästä syystä on EIP:n mukaan mahdotonta, että kyseisen artiklan nojalla voitaisiin toteuttaa toimenpiteitä petosten torjumiseksi EIP:ssa, koska tällä on oma talousarvio.

113 Edelleen EIP väittää myös yleisemmin, että EY 280 artiklan nojalla ei ole mahdollista toteuttaa toimenpiteitä petosten torjumiseksi perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä.

Käsite "yhteisön taloudellisten etujen suojaaminen"

EIP:n lausumat

114 EIP väittää, että EY 280 artiklan nojalla voidaan toteuttaa petostentorjuntaa koskevia toimenpiteitä ainoastaan yhteisön talousarvion suojelemiseksi. EIP:n mukaan tästä seuraa, että EY 280 artiklan nojalla petosten torjumiseksi annettuja yhteisön säännöksiä ei voida soveltaa EIP:iin, koska tällä on omat varat, jotka ovat erilliset yhteisöjen varoista.

115 EIP väittää, että kymmenesosa koko sen toiminnasta koskee yhteisön tulojen ja menojen sekä muun muassa EIP:n henkilöstön ja hallintoelinten jäsenten palkoista ja palkkioista perittävän yhteisön veron hoitoa ja että tämä seikka ei ole riittävä peruste sille, että EIP:n omat varat ja koko sen toiminta kuuluvat OLAFin

tutkintavaltuuksien piiriin. EIP kuitenkin toteaa olevansa valmis tekemään OLAFin kanssa sopimuksen yhteisön varojen hoitoa koskevasta toiminnastaan.

116 EIP väittää puolustamansa tulkinnan saavan vahvistuksen EY 248 artiklan 1 ja 3 kohdasta. EIP:n mukaan tässä määräyksessä nimittäin rajataan tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus koskemaan Euroopan yhteisön tuloja ja menoja sekä kaikkien yhteisön perustamien toimielinten tuloja ja menoja, jollei tällaisen toimielimen perustamisasiakirjassa toisin määrätä. EIP väittää, että tämän määräyksen mukaan tarkastus voidaan kaiken lisäksi toimittaa paikalla ainoastaan "yhteisön puolesta sen tuloja tai menoja hoitavissa elimissä".

117 EIP väittää kyseisen tulkinnan olevan myös sen aikaisemman lainsäädäntökäytännön mukainen, jossa on EIP:n mukaan vahvistettu, että toisaalta "yhteisön taloudelliset edut" ja toisaalta yhteisöjen yleinen talousarvio ja yhteisöjen hoidossa olevat talousarviot vastaavat toisiaan. EIP viittaa tämän osalta muun muassa "väärinkäytösten" määritelmään, joka sisältyy Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 (EYVL L 312, s. 1) 1 artiklan 2 kohtaan, ja "Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvan petoksen" käsitteeseen, sellaisena kuin se määritellään yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26.7.1995 annetulla neuvoston säädöksellä 95/C 316/03 (EYVL C 316, s. 49) tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

118 Aluksi on todettava, ettei EIP ole ilmoittanut selvästi, katsooko se, että asetusta N:o 1073/1999 on tulkittava siten, ettei sitä voida soveltaa EIP:iin, koska se

annettiin EY 280 artiklan nojalla, vai väittääkö se, että kyseisestä asetuksesta on todettava EY 241 artiklan määräysten mukaisesti, ettei sitä sovelleta siltä osin kuin sillä EIP:n mukaan rikotaan kyseistä EY 280 artiklaa.

119 On toisaalta palautettava mieleen, että kuten tämän tuomion 97—99 kohdasta ilmenee, asetusta N:o 1073/1999 on tulkittava siten, että se koskee muun muassa EIP:a.

120 Toisaalta on todettava, että toisin kuin EIP väittää, EY 280 artiklaan sisältyvää ilmausta "yhteisön taloudelliset edut" on tulkittava siten, että se käsittää paitsi yhteisön talousarvioon kuuluvat tulot ja menot myös lähtökohtaisesti ne tulot ja menot, jotka kuuluvat muiden EY:n perustamissopimuksella perustettujen elinten talousarvioon.

121 Tällaista päätelmää voidaan perustella muun muassa ensinnäkin sillä, että kyseistä ilmaisua käytetään ainoastaan EY 280 artiklassa ja että se eroaa muualla EY:n perustamissopimuksen viidennen osan II osastossa, jonka otsikkona on "Varainhoitoa koskevat määräykset", käytettävästä sanamuodosta, jossa viitataan poikkeuksetta Euroopan yhteisön "talousarvioon". Sama koskee Alankomaiden hallituksen mainitsemaa seikkaa, että ilmaus "yhteisön taloudelliset edut" vaikuttaa laajemmalta kuin ilmaus "yhteisön tulot ja menot", joka sisältyy muun muassa EY 268 artiklaan.

122 Toiseksi on todettava, että jo se seikka, että jokin elin on perustettu EY:n perustamissopimuksella, viittaa siihen, että tämä elin on perustettu myötävaikuttamaan Euroopan yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen, ja EY:n perustamissopimuksella perustaminen liittää kyseisen elimen yhteisön oikeusjärjestelmään, joten ne varat, jotka tällä elimellä on käytössään kyseisen perustamissopimuksen nojalla, merkitsevät luonnostaan sitä, että kyse on yhteisön omasta ja suorasta taloudellisesta edusta.

123 Erityisesti EIP:stä voidaan tältä osin palauttaa mieleen, että tämä yhteisön elin perustettiin EY:n perustamissopimuksella ja että sen tehtävänä on, kuten EY 267 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, "yhteisön edun mukaisesti myötävaikuttaa yhteismarkkinoiden tasapainoiseen ja vakaaseen kehitykseen". Tästä seuraa, että EIP kuuluu EY:n perustamissopimuksen nojalla yhteisön järjestelmään (em. asia komissio v. EIP, tuomion 29 kohta).

124 Se, että EIP:n varat ja niiden käyttö merkitsevät täten Euroopan yhteisölle ja sen tavoitteille ilmiselvää taloudellista etua, vahvistetaan vielä monissa muissakin yhteisön oikeussäännöissä, kuten EY 267 artiklan toisessa kohdassa, jossa määrätään, että tehtäväänsä suorittaessaan EIP helpottaa yhdessä rakennerahastoista ja muista Euroopan yhteisön rahoitusvälineistä saatavien avustusten kanssa investointiohjelmien rahoittamista, tai EIP:n perussäännön 20 artiklassa, jossa täsmennetään, että lainananto- ja takaustoiminnassaan EIP:n on muun muassa huolehdittava "siitä, että varoja käytetään yhteisön edun kannalta mahdollisimman järkevästi". Sama koskee kyseisen perussäännön 21 artiklaa, jossa määrätään muun muassa, että lainahakemukset voidaan osoittaa EIP:lle komission välityksellä ja että komissiolta pyydetään lausunto muista lainahakemuksista, jotka voidaan, jos komission lausunto on kielteinen, myöntää ainoastaan EIP:n hallintoneuvoston yksimielisellä päätöksellä, ja tällöin komission nimeämänä nimitetty jäsen ei saa osallistua äänestykseen.

125 Edellä esitetystä seuraa, että EY 280 artiklaan sisältyvä ilmaus "yhteisön taloudelliset edut" ei koske pelkästään Euroopan yhteisön talousarviota suppeassa merkityksessä vaan käsittää myös EIP:n varat ja menot (ks. vastaavasti sen kysymyksen osalta, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 179 artiklan (josta on tullut EY 236 artikla) sovellettavuutta EIP:iin, em. asia Mills v. EIP, tuomion 14 kohta).

126 Tämän päätelmän vastaisia eivät ole EY 248 artiklan määräykset, joilla ei nimenomaisesti pyritä, toisin kuin EY 280 artiklalla, torjumaan petoksia ja muuta Euroopan yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavaa laitonta toimintaa.

127 Kyseiseen päätelmään ei voi myöskään vaikuttaa pelkästään se seikka, jos tämä oletetaan toteen näytetyksi, että lainsäädäntökäytännössä on omaksuttu erilainen käsitys ilmauksesta "yhteisön taloudelliset edut".

128 Tästä seuraa, että sillä seikalla, että asetus N:o 1073/1999 koskee myös EIP:a, joka on perustettu EY:n perustamissopimuksella ja jolla on tämän sopimuksen nojalla omat ja yhteisön talousarvion varoista erilliset varat, ei voida perustella sitä, että kyseistä asetusta ei sovelleta EY 241 artiklan nojalla.

Mahdollisuus toteuttaa toimenpiteitä petosten torjumiseksi perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä

129 EIP viittaa EY 280 artiklan 4 kohtaan, jossa määrätään, että Euroopan yhteisö toteuttaa toimenpiteitä "tarkoituksena tehokkaan ja yhtäläisen suojelun tarjoaminen jäsenvaltioissa" ja että tällaiset toimenpiteet eivät voi koskea "kansallisen rikosoikeuden soveltamista tai kansallista oikeudenhoitoa", ja EIP katsoo, että yhteisön lainsäätäjällä on toimivalta toteuttaa ainoastaan sellaisia toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan petostentorjuntajärjestelmiä jäsenvaltioissa. EIP:n mukaan on mahdotonta, että tällä perusteella voitaisiin toteuttaa toimenpiteitä sellaisten petosten tai väärinkäytösten torjumiseksi, joita tapahtuu perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä.

130 Tällaista näkemystä ei voida hyväksyä.

131 On nimittäin todettava, että Amsterdamin sopimuksen laatijat pyrkivät EY 280 artiklan 1 ja 4 kohtaan sisältyvät täsmennykset tehdessään selvästi vahvistamaan sellaisten petosten ja väärinkäytösten torjuntaa, jotka vahingoittavat Euroopan yhteisön taloudellisia etuja, muun muassa antamalla nimenomaisesti tälle omaksi tehtäväksi "suojata" jäsenvaltioiden tavoin näitä etuja tällaisilta petoksilta ja väärinkäytöksiltä toteuttamalla "toimenpiteitä", joilla on "ennaltaehkäisevä vaikutus" ja jotka tarjoavat "tehokkaan suojan jäsenvaltioissa".

132 Tämän osalta on todettava, että se, että EY 280 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että kyseiset toimenpiteet toteutetaan tämän artiklan mukaisesti, ei merkitse mitenkään sitä, että tuossa kohdassa viitattaisiin ainoastaan kyseisen artiklan seuraaviin kohtiin ja muun muassa sen 4 kohtaan yhteisön asiaa koskevan toimivallan laajuuden määrittämiseksi.

133 EY 280 artiklan 4 kohtaa nimittäin on tulkittava siten, että siinä täydennetään yhteisön toimivallan määritelmää ja esitetään tarkemmin tämän toimivallan käyttämisen tietyt edellytykset. Tuossa määräyksessä määrätään siis niistä menettelyä koskevista edellytyksistä, joiden on täytyttävä yhteisön toimenpiteitä toteutettaessa, ja myös täsmennetään, että Euroopan yhteisö pyrkii toimenpiteillään sekä petosten ennaltaehkäisyyn että niiden torjuntaan. Määräyksessä todetaan vielä, että yhteisön toimivalta on siinä mielessä rajallista, että toteutettavat toimenpiteet eivät voi koskea kansallisen rikosoikeuden soveltamista tai kansallista oikeudenhoitoa.

134 Tässä yhteydessä on katsottava, että sitä seikkaa, että EY 280 artiklan 4 kohdassa viitataan muun muassa tarpeeseen edistää tehokasta ja yhtäläistä suojelua jäsenvaltioissa, ei voida tulkita merkiksi Amsterdamin sopimuksen laatijoiden implisiittisestä tahdosta rajoittaa lisää Euroopan yhteisön toimenpiteitä niinkin perustavanlaatuisella tavalla kuin kieltämällä torjumasta petoksia ja muita

yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavia väärinkäytöksiä sellaisten normatiivisten toimenpiteiden toteuttamisella, jotka koskevat perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustettuja toimielimiä ja elimiä.

135 EY 280 artiklan sanamuodosta ei ilmene, että yhteisön toimivaltaa olisi tällä tavalla rajoitettu, ja lisäksi on todettava, kuten komissio ja kaikki väliintulijat perustellusti korostavat, että tuollainen rajoitus tuskin olisi tuossa artiklassa asetettujen tavoitteiden mukainen. On nimittäin varmaa, että jotta Euroopan yhteisön taloudellisten etujen suojelu olisi tehokasta, petoksia ja muita väärinkäytöksiä on välttämätöntä ehkäistä ja torjua kaikilla niillä tasoilla, joilla tällaiset ilmiöt voivat vaikuttaa kyseisiin etuihin. Usein voi lisäksi käydä niin, että näitä ilmiöitä on torjuttava samanaikaisesti eri tasoilla.

136 Edellä esitetystä seuraa, että EIP:n toinen puolustautumisperuste on hylättävä.

Asetuksen N:o 1074/1999 oikeudellinen perusta

137 EIP väittää kolmannessa puolustautumisperusteessaan, että asetuksesta N:o 1074/1999 on todettava EA 156 artiklan mukaisesti, ettei sitä sovelleta sillä perusteella, ettei sitä voitu antaa EA 203 artiklan nojalla.

138 EIP katsoo toisaalta, että koska EIP ei kuulu Euroopan atomienergiayhteisön toimielinrakenteeseen ja koska Euratomin perustamissopimus ei koske sitä, siihen ei voida soveltaa mitään kyseisen perustamissopimuksen määräystä tai sen nojalla toteutettua toimenpidettä.

139 EIP katsoo toisaalta, että se, että asetus N:o 1073/1999 annettiin EY 280 artiklan 4 kohdan nojalla, ja se, että EIP:n mukaan tämä viimeksi mainittu määräys nimenomaan sisällytettiin EY:n perustamissopimukseen tällaisten toimenpiteiden toteuttamisessa tarvittavan toimivallan antamiseksi yhteisön lainsäätäjälle, merkitsevät sitä, että ilman kyseistä määräystä neuvosto ei olisi voinut toimia muun muassa EY 308 artiklan nojalla. EIP:n mukaan tästä seuraa, ettei neuvosto voinut myöskään antaa asetusta N:o 1074/1999 EA 203 artiklan nojalla, joka EIP:n mukaan vastaa EY 308 artiklaa.

140 EIP:n mukaan EA 203 artiklan käyttö on lisäksi mahdollista ainoastaan, mikäli petostentorjunta on yksi Euroopan atomienergiayhteisön "tavoitteista". EIP väittää, että tämän yhteisön päämäärää koskevan EA 1 artiklan ja pelkästään jäsenvaltioiden toteuttamaa petostentorjuntaa koskevan EA 183 a artiklan sanamuodosta kuitenkin ilmenee, ettei näin ole asia. EIP väittää lisäksi, että asetuksen N:o 1074/1999 sisältämät toimenpiteet eivät ole EA 203 artiklassa tarkoitetulla tavalla "aiheellisia".

141 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä.

142 Ensinnäkin on varmaa, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 139 kohdassa, että pelkästään siitä seikasta, ettei EIP:a mainita Euratomin perustamissopimuksessa, ei voi seurata, että kyseisen perustamissopimuksen määräyksiä tai sen nojalla toteutettuja toimia ei voitaisi tarvittaessa soveltaa tähän elimeen.

143 Toiseksi on todettava, toisin kuin EIP väittää, että EA 183 a artikla todella ilmentää sitä, että Euroopan atomienergiayhteisön taloudellisten etujen suojaaminen on itsenäinen tavoite (ks. vastaavasti asia C-209/97, komissio v. neuvosto, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8067, 29 kohta).

144 EIP väittää siis virheellisesti, että asetuksen N:o 1074/1999 kaltaista säädöstä, jolla varmasti pyritään torjumaan Euroopan atomienergiayhteisön taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia, ei annettu jonkin kyseisen yhteisön tavoitteen toteuttamiseksi.

145 EIP väittää kolmanneksi, että EY:n perustamissopimukseen, toisin kuin Euratomin perustamissopimukseen, sisältyy Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeen nimenomainen määräys Euroopan yhteisön toimivallasta torjua tämän taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia, ja tästä seikasta on todettava, ettei se vaikuta yhteisöjen tuomioistuimen tämän tuomionsa 143 ja 144 kohdassa tekemiin toteamuksiin. Sama koskee sitä seikkaa, että asetus N:o 1073/1999 annettiin EY 280 artiklan eikä EY 308 artiklan nojalla.

146 Tästä viimeksi mainitusta seikasta on lisäksi palautettava mieleen, kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että EY 308 artikla voi olla säädöksen oikeudellisena perustana ainoastaan, jos missään muussa EY:n perustamissopimuksen artiklassa ei anneta yhteisöjen toimielimille säädöksen antamisen edellyttämää toimivaltaa (ks. mm. asia 165/87, komissio v. neuvosto, tuomio 27.9.1988, Kok. 1988, s. 5545, 17 kohta ja asia C-84/94, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 12.11.1996, Kok. 1996, s. I-5755, 48 kohta). Kuten tästä tuomiosta kuitenkin ilmenee, yhteisön lainsäätäjällä oli toimivalta asetuksen N:o 1073/1999 antamiseen EY 280 artiklan nojalla.

147 Neljänneksi on todettava, että EIP ei ole selittänyt, missä mielessä asetuksen N:o 1074/1999 sisältämät toimenpiteet eivät ole EA 203 artiklassa tarkoitetulla tavalla "aiheellisia", eikä myöskään ilmoittanut, miten tällainen väite eroaa sen toteamiseen tarkoitetusta väitteestä, että kyseisellä asetuksella loukattiin suhteellisuusperiaatetta.

148 Tässä vaiheessa on siis riittävää todeta, että EIP kiistatta hoitaa valtuutuksen nojalla tiettyjä komission ottamia lainoja Euratomin perustamissopimuksen alalla ja että tällainen toiminta selvästi koskee Euroopan atomienergiayhteisön taloudellisia etuja. Kysymys siitä, onko asetus N:o 1074/1999 aiheellinen toimenpide, on käsiteltävä EIP:n neljännen puolustautumisperusteen tutkimisen yhteydessä.

149 Edellä esitetystä seuraa, että EIP:n kolmas puolustautumisperuste on hylättävä.

Suhteellisuusperiaate

EIP:n lausumat

150 EIP väittää neljännessä puolustautumisperusteessaan, että asetuksesta N:o 1073/1999 ja asetuksesta N:o 1074/1999 on todettava EY 241 ja EA 156 artiklan mukaisesti, ettei niitä sovelleta, koska niillä loukataan suhteellisuusperiaatetta. EIP:n mukaan kyseisillä asetuksilla ylitetään se, mikä on soveltuvaa ja tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi.

151 EIP väittää, että OLAFin toimivaltuudet ovat liialliset ja että niillä voidaan puuttua perusteettomasti ja laittomasti EIP:n asioihin EIP:n perussäännön ja riippumattomuuden sekä sen vastaisesti, että EIP on luonteeltaan rahoituslaitos.

152 Näin on EIP:n mukaan asia muun muassa sen toimivallan osalta, joka EIP:n mukaan annetaan asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 5 artiklan toisessa kohdassa OLAFin johtajalle ja jonka nojalla tämä voi aloittaa omasta aloitteestaan sisäisen tutkimuksen joutumatta ilmoittamaan tällaisen päätöksen syitä ja perustaa. Sama koskee EIP:n mukaan sitä rajatonta oikeutta, joka EIP:n mukaan perustuu kyseisten asetusten 4 artiklan 2 kohtaan ja jonka nojalla OLAF voi saada ilman ennakkoilmoitusta ja -lupaa tietoonsa ja käyttöönsä mitkä tahansa asiakirjat, mikä EIP:n mukaan on ristiriidassa sen kanssa, että EIP on luonteeltaan rahoituslaitos.

153 EIP mainitsee vielä yhteisön toimielinten ja elinten jäsenten, johtohenkilöiden, virkamiesten ja muuhun henkilöstöön kuuluvien velvollisuuden toimia yhteistyössä OLAFin henkilöstöön kuuluvien kanssa ja antaa heille tietoja sekä avustaa heitä sekä kyseisten toimielinten ja elinten velvollisuuden toimittaa OLAFille niillä olevat tiedot tai asiakirjat, jotka liittyvät petoksiin, lahjontaan tai muuhun laittomaan toimintaan, sellaisina kuin nämä velvollisuudet johtuvat asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 6 kohdan a alakohdasta, 6 artiklan 6 kohdasta ja 7 artiklasta. EIP väittää tältä osin, että vaikka näiden säännösten mukaan kyseisiä tiedotus- ja yhteistyövelvollisuuksia on noudatettava jäsenvaltioiden osalta kansallisen oikeuden vaatimusten mukaisesti, näissä säännöksissä ei säädetä, että kyseisiä velvollisuuksia olisi noudatettava yhteisön toimielinten ja elinten osalta näiden kunkin toimielimen ja elimen perussäännön mukaisesti.

154 EIP vetoaa vastauksessaan myös siihen, että OLAFin tarkastuskomitea totesi EIP:n mukaan vuoden 1999 heinäkuun ja vuoden 2000 heinäkuun välisen ajan käsittäneessä toimintakertomuksessaan, että OLAFin nykyisessä organisaatiossa on avoimuuden, legitimiteetin ja tehokkuuden vaatimuksiin nähden monia puutteita.

155 EIP epäilee toisaalta tarvetta antaa OLAFille tämän tuomion 152 ja 153 kohdassa mainitut valtuudet EIP:iin nähden, koska tämän mukaan voimassa jo on useita tarkoituksenmukaisia keinoja, joilla petoksia voidaan ehkäistä ja torjua EIP:ssa.

156 EIP viittaa tältä osin ensinnäkin tilintarkastustehtävään, joka tarkastuskomitealla on EIP:n perussäännön 14 artiklan nojalla, ja siihen, että kyseisellä komitealla on tässä tarkoituksessa oikeus saada tutustua kirjanpitoon, kirjanpitoasiakirjoihin sekä muihin hyödyllisiin asiakirjoihin ja oikeus saada avustusta EIP:n yksiköiltä, kuten EIP:n mukaan määrätään sen työjärjestyksen 24 artiklassa. EIP palauttaa myös mieleen, että se kuuluu yhteisön tulojen ja menojen hoitamista koskevassa toiminnassaan tilintarkastustuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin EY 248 artiklan 3 kohdan määräysten mukaisesti.

157 EIP viittaa toiseksi sisäisen tarkastuksen ohjeisiin ja asiakirjaan nimeltä "General Office Procedures Manual", joista EIP:n mukaan ilmenee, että EIP:n sisäisen tarkastuksen osaston tehtävänä on arvioida EIP:n sisäistä valvontaa koskevien menettelyjen riittävyyttä, varmistaa niiden moitteeton soveltaminen sekä huolehtia siitä, että EIP:n varoja hoidetaan moitteettomasti. Tätä varten kyseisellä osastolla on EIP:n mukaan oikeus puhutella kaikkia EIP:iin kuuluvia sekä rajaton oikeus tutkia ilmoituksia, menettelyjä ja arkistoja. Kyseisellä osastolla on EIP:n mukaan lisäksi toimivalta suorittaa tutkimuksia, jos on olemassa epäilyksiä petoksista, jotka vahingoittavat EIP:n ja kolmannen taloudellisia etuja ja joissa on mukana EIP:n henkilöstön tai johtoelinten jäseniä.

158 EIP:n mukaan jokaisella sen henkilöstöön kuuluvalla, joka tietää tällaisesta seikasta, on velvollisuus ilmoittaa siitä joko henkilöstöosaston johtajalle tai sisäisen tarkastuksen osaston päällikölle. EIP:n mukaan tämän viimeksi mainitun tehtävänä on alustavan tutkimuksen jälkeen päättää asian tutkinnan lopettamisesta, jos mitään näyttöä ei ole voitu saada. Päinvastaisessa tapauksessa hänen on EIP:n

mukaan raportoitava asiasta EIP:n pääjohtajalle, joka EIP:n mukaan tekee päätöksen siitä, onko aihetta perusteellisempaan tutkimukseen, ja muun muassa siitä, edellyttääkö tällainen tutkimus ulkopuolisten elinten tukea, ja jos näin on, niiden väliintulon edellytyksistä on sovittava. Sisäisen tarkastuksen osaston päällikön laatima lopullinen selvitys ja hänen tekemänsä suositukset toimitetaan EIP:n mukaan EIP:n pääjohtajalle ja pääsihteerille sekä tarkastuskomitealle. EIP:n mukaan EIP:n pääjohtaja päättää asian jatkotoimista.

159 EIP vetoaa kolmanneksi useisiin EIP:n henkilöstösäännöissä määrättyihin velvoitteisiin tai kieltoihin sekä useisiin ammattietiikkaa koskeviin ja EIP:n henkilöstöön sovellettaviin käytännesääntöihin sisältyviin sääntöihin, joiden rikkominen voi EIP:n mukaan johtaa kurinpitoseuraamuksiin tai työsopimuksen irtisanomiseen ja jotka EIP:n mukaan ovat omiaan edistämään petosten torjuntaa. Tämä koskee EIP:n mukaan esimerkiksi kieltoa pyytää tai ottaa vastaan ulkopuolisista lähteistä sellaisia etuja, jotka koskevat suhdetta EIP:iin, kieltoa käyttää millään tavalla väärin kyseisen elimen varoja tämän ulkopuolisessa toiminnassa tai velvollisuutta ilmoittaa kaikista EIP:n toimenpiteeseen liittyvistä eturistiriidoista.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

160 Aluksi on korostettava, että EIP:n näkemys, jonka mukaan asetus N:o 1073/1999 ja asetus N:o 1074/1999 ovat laittomia, koska niillä EIP:n mukaan loukataan EIP:n riippumattomuutta ja sitä, että EIP on luonteeltaan rahoituslaitos, hylättiin jo tutkittaessa EIP:n ensimmäistä puolustautumisperustetta.

161 Tämän täsmennyksen jälkeen on palautettava mieleen, että yhteisön oikeuden yleisiin oikeusperiaatteisiin kuuluva suhteellisuusperiaate edellyttää, että yhteisön oikeuden säännöksen tavoitteet ovat toteutettavissa siinä säädettyjen keinojen

avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. mm. asia 137/85, Maizena, tuomio 18.11.1987, Kok. 1987, s. 4587, 15 kohta ja asia C-491/01, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11453, 122 kohta).

162 Tuomioistuinten suorittamasta edellisessä kohdassa mainittujen edellytysten valvonnasta on korostettava, että yhteisön lainsäätäjälle on tunnustettava laaja harkintavalta käsiteltävänä olevan asian kaltaisella alalla, joten tähän alaan kuuluva toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos kyseinen toimenpide on ilmeisen soveltumaton toimivaltaisen toimielimen tavoittelemien päämäärien saavuttamiseen (ks. vastaavasti em. asia British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomion 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

163 Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava ensinnäkin, että tyytyessään väittämään, että OLAFille asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 2 kohdan ja 6 kohdan a alakohdassa, 5 artiklan toisessa kohdassa ja 7 artiklassa annetut toimivaltuudet ovat liialliset, EIP ei ole ilmoittanut eikä varsinkaan osoittanut, millä tavalla nämä säännökset eivät sovellu tai eivät ole tarpeen kyseisten asetusten tavoitteiden saavuttamiseen.

164 Tämän osalta on lisäksi todettava, että edellisessä kohdassa mainittujen säännösten ulottuvuuden virheettömäksi arvioimiseksi on otettava huomioon kaikki merkitykselliset tulkintaa koskevat seikat, kuten ne, jotka mainitaan tämän tuomion 107 ja 108 kohdassa. On muun muassa todettava, toisin kuin EIP väittää, että OLAFin johtaja ei voi päättää aloittaa tutkimusta, eivätkä myöskään perustamissopimuksilla ja niiden perusteella perustetut toimielimet ja elimet voi päättää vaatia tällaisen tutkimuksen aloittamista ilman riittävän vakavia epäilyjä petoksista, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka voi vahingoittaa yhteisöjen taloudellisia etuja. Tältä osin on lisäksi todettava, että asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 6 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee, että kirjallisesta valtuutuksesta, joka OLAFin tarkastajilla on oltava, on ilmettävä tutkimuksen kohde.

165 Siitä, että näiden asetusten säännösten soveltamisessa on mahdollisesti ollut puutteita, on riittävää todeta, että vaikka tällaiset puutteet oletettaisiinkin toteen näytetyiksi, ne eivät voisi vaikuttaa siihen, että kyseiset asetukset ovat suhteellisuusperiaatteen mukaisia ja laillisia.

166 Toiseksi on todettava, että EIP ei ole osoittanut, että yhteisön lainsäätäjä olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen. Tämä nimittäin saattoi katsoa, että vaikka perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuilla eri toimielimillä ja elimillä on omat valvontajärjestelmänsä, kuten ne, joihin EIP omalta osaltaan viittaa, petosten, lahjonnan ja muiden yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavien väärinkäytösten ehkäisyn ja torjunnan vahvistamiseksi oli välttämätöntä perustaa sellainen valvontajärjestelmä, joka keskitettäisiin yhteen erikoiselimeen ja joka toimisi näihin eri toimielimiin ja elimiin nähden riippumattomasti ja yhtenäisesti.

167 Tämän osalta on palautettava mieleen, kuten tämän tuomion 105 kohdasta ilmenee, että OLAFille annettu tutkimustehtävä poikkeaa erityiseltä luonteeltaan ja erityiseltä kohteeltaan yleistä tilintarkastusta koskevista tehtävistä, jotka on annettu muun muassa tilintarkastustuomioistuimelle ja EIP:n osalta tämän tarkastuskomitealle.

168 Lisäksi on todettava, että yhteisön lainsäätäjä saattoi katsoa, että ne kirjavat valvontajärjestelmät, joita luotaisiin perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä ja joiden niin olemassaolo kuin yksityiskohtaiset säännötkin jäisivät näiden kunkin toimielimen ja elimen harkinnan varaan, eivät ole tavoitteisiin nähden sellainen ratkaisu, jonka tehokkuus vastaisi sitä tehokkuutta, jota näyttäisi voivan tarjota järjestelmä, jossa tutkimustehtävä pyritään keskittämään yhteen erityiseen ja riippumattomaan elimeen. Tämän osalta on nimittäin palautettava mieleen, että asetuksella N:o 1073/1999 ja asetuksella N:o 1074/1999 pyrittiin muun muassa antamaan OLAFille sellainen

tutkimustehtävä, jota tämä harjoittaisi sekä kyseisten toimielinten ja elinten sisällä niin sanottuja "sisäisiä" tutkimuksia suorittamalla että niiden ulkopuolella niin sanottujen "ulkoisten" tutkimusten välityksellä.

169 Lisäksi on palautettava mieleen, että asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään nimenomaisesti, että OLAFin sisäiset tutkimukset on toteutettava kyseisissä asetuksissa ja kunkin toimielimen ja elimen päätöksissä säädettyjen edellytysten ja yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

170 Pois ei siis voida sulkea sitä mahdollisuutta, kuten tämän tuomion 109 kohdasta ilmenee, että asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä tehdessään EIP ottaa tarvittaessa huomioon pankkitoimintaansa liittyvät tietyt erityispiirteet, ja silloin EIP:n velvollisuutena on osoittaa, että sen tällaisten erityispiirteiden johdosta asettamat rajoitukset ovat välttämättömiä.

171 Edellä esitetystä seuraa, että EIP:n neljäs puolustautumisperuste on hylättävä.

Perusteluvelvollisuus

172 EIP väittää viidennessä puolustautumisperusteessaan, että asetus N:o 1073/1999 ja asetus N:o 1074/1999 annettiin EY 253 ja EA 162 artiklassa määrätyn perusteluvelvollisuuden vastaisesti.

173 EIP väittää tarkemmin, että kyseisissä asetuksissa ei esitetä syitä, joiden vuoksi oli tarpeen, että OLAFille annetaan näiden asetusten mukaiset toimivaltuudet ja että toimielimet ja elimet, erityisesti EIP, alistetaan niissä säädettyihin velvollisuuksiin. EIP:n mukaan kyseisissä asetuksissa ei myöskään ilmoiteta, millä tavalla kyseisten toimielinten ja elinten jo toteuttamat petostentorjuntaa koskevat toimenpiteet eivät riittäneet tai soveltuneet kyseiseen tarkoitukseen.

174 Tämän osalta on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaan. Vaikka näistä perusteluista onkin selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen yhteisön toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja että toimivaltainen tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa, perusteluissa ei kuitenkaan tarvitse esittää kaikkia merkityksellisiin tosiseikkoihin ja oikeudellisiin seikkoihin liittyviä yksityiskohtia. Kysymystä siitä, täyttävätkö toimenpiteen perustelut EY 253 artiklassa asetetut vaatimukset, on nimittäin arvioitava paitsi toimenpiteen sanamuotoon myös sen asiayhteyteen sekä kaikkiin asiaa koskeviin oikeussääntöihin nähden. Jos riidanalaisesta toimenpiteestä siis ilmenee, mihin tavoitteeseen toimielin pääasiallisesti pyrkii, erityisiä perusteluja on tarpeetonta vaatia jokaisesta sen tekemästä teknisestä valinnasta (ks. mm. yhdistetyt asiat C-27/00 ja C-122/00, Omega Air ym., tuomio 12.3.2002, Kok. 2002, s. I-2569, 46 ja 47 kohta ja em. asia British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomion 165 ja 166 kohta).

175 Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 osalta on todettava, että nämä vaatimukset täyttyvät. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 166 kohdassa, näiden asetusten johdanto-osassa nimittäin muun muassa esitetään asetetut tavoitteet, käytettävät keinot sekä ne syyt, joiden perusteella yhteisön lainsäätäjä pitää näitä asetuksia tavoitteisiin nähden asianmukaisina ja tarpeellisina.

176 OLAFille myönnetyistä sisäisiä tutkimuksia koskevista toimivaltuuksista on todettava erityisesti, että asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999

johdanto-osan 2—4, 7 ja 21 perustelukappaleesta ilmenee siis muun muassa, että kyseisten toimivaltuuksien myöntäminen perustuu yhteisön lainsäätäjän pyrkimykseen käyttää kaikkia tarjolla olevia keinoja yhteisön taloudellisten etujen suojaamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi ja että kyseiset toimivaltuudet katsottiin tässä mielessä tarpeellisiksi, jotta petosten ja kaiken muun kyseisiä etuja vahingoittavan laittoman toiminnan torjuntaa voitaisiin tehostaa.

177 Toisin kuin EIP väittää, yhteisön lainsäätäjälle ei voida asettaa sellaista perusteluvelvollisuutta, että sen olisi kyseisten asetusten kaltaisten säädösten johdanto-osassa lueteltava ne toimet, joita jo toteutetaan eri toimielimissä ja elimissä, ja ilmoitettava, miksi kyseiset toimet eivät ole omiaan estämään sitä antamasta tällaisia asetuksia.

Asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 rikkominen

178 Kuten tämän tuomion 53—55 kohdasta ilmenee, komissio vaatii riidanalaisen päätöksen kumoamista sillä perusteella, että tällä päätöksellä komission mukaan rikotaan asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 ja erityisesti niiden 4 artiklaa.

179 Vaikka EIP ei nimenomaisesti väitäkään, että riidanalaisella päätöksellä ei rikottaisi näitä asetuksia, vaikka niiden oletettaisiinkin olevan EIP:iin sovellettavissa ja yhteisön oikeuden mukaisia, joitakin sen vastineessaan tekemiä toteamuksia voidaan kuitenkin tulkita sen suuntaisesti. Tämä koskee muun muassa sitä edellä tutkittua väitettä, jonka mukaan komissio pyrkii kanteellaan todellisuudessa sen toteamiseen, ettei EIP pannut täytäntöön kyseisten asetusten 4 artiklan 1 kohtaa, pikemminkin kuin sen toteamiseen, että riidanalaisella päätöksellä rikotaan kyseisiä asetuksia. EIP korostaa vastauksessaan tämän

osalta muun muassa, että riidanalaisen päätöksen johdanto-osa ei koske millään tavalla näitä asetuksia, ja väittää, että kyseinen päätös päinvastoin ilmentää EIP:n pyrkimystä perustaa sellainen tehokas sisäinen valvontajärjestelmä, jossa otetaan huomioon EIP:n oikeudellinen asema.

180 Tämän osalta on todettava, kuten komissio korostaa, että riidanalaisella päätöksellä rikotaan monilta osin asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklaa.

181 Ensinnäkin on todettava, että vaikka näiden asetusten 4 artiklan 1 kohdan mukaan OLAF toteuttaa hallinnollisia tutkimuksia perustamissopimuksilla tai niiden perusteella perustetuissa toimielimissä ja elimissä, riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 4 kohdasta seuraa, että sisäisiä tutkimuksia toteuttavat EIP:ssa ainoastaan tämän sisäisen tarkastuksen yksiköt EIP:n omien menettelyjen mukaisesti, ja tämän päätöksen ensimmäisen osan 5—8 kohdasta puolestaan seuraa, että OLAFin kanssa tehtävä yhteistyö rajoittuu tämän osalta siihen, että kyseiset yksiköt suorittavat sisäisen tutkimuksen, jos OLAFin johtaja sellaista pyytää, ja siihen, että tälle toimitetaan kyseisen tutkimuksen tulokset.

182 Toiseksi on todettava, että vaikka asetuksen N:o 1073/1999 ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 2 kohdassa säädetään muun muassa, että OLAFilla on oikeus ilman ennakkoilmoitusta ja viipymättä saada tutustua kaikkiin kyseisten toimielinten ja elinten hallussa oleviin tietoihin sillä ainoalla edellytyksellä, että se ilmoittaa tästä niille, riidanalaisen päätöksen ensimmäisen osan 9 ja 10 kohdassa määrätään, että OLAF voi tutustua EIP:lla oleviin tietoihin kussakin yksittäistapauksessa ainoastaan EIP:n pääjohtajan antamalla luvalla ja että tämä määrittää tällaista tietojen saamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

183 Kolmanneksi on todettava, että riidanalaisen päätöksen toisella osalla, joka koskee toisen ryhmän toimenpiteitä, rikotaan samoin asetuksen N:o 1073/1999

ja asetuksen N:o 1074/1999 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa siltä osin kuin siinä määrätään, että soveltaa voidaan ainoastaan EIP:n omaa sisäistä tutkimusjärjestelmää, sellaisena kuin se esitetään tämän tuomion 157 ja 158 kohdassa, ja että EIP voi tässä järjestelmässä pyytää OLAFin apua niiden tarkoituksenmukaisten menettelytapojen mukaisesti, jotka EIP pyrkii vahvistamaan OLAFin kanssa.

184 Kun edellä esitettyjä riidanalaisen päätöksen eri määräyksiä verrataan sen johdanto-osaan, jossa korostetaan nimenomaisesti, että tämä päätös tehtiin ottamalla huomioon EY:n perustamissopimuksella ja EIP:n perussäännöllä EIP:lle määrätty oikeudellinen asema, kyseiset määräykset ilmentävät lisäksi ilmiselvästi EIP:n päätöstä katsoa, että asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 ei voida soveltaa siihen.

185 Tästä seuraa, että tehdessään riidanalaisen päätöksen, joka perustuu siihen virheelliseen oletukseen, että asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 ei voida soveltaa EIP:iin, ja joka siten ilmentää EIP:n pyrkimystä huolehtia yksin petostentorjunnasta EIP:ssa tekemällä samalla OLAFin kanssa tietynlaista rajallista toiminnallista yhteistyötä, EIP jätti soveltamatta kyseisillä asetuksilla perustettua järjestelmää ja perusti itselleen oman erillisen järjestelmän sen sijaan, että se olisi tehnyt kyseisten asetusten 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja 6 kohdassa tarkoitetun päätöksen.

186 Jättämällä soveltamatta asetusta N:o 1073/1999 ja asetusta N:o 1074/1999 ja kieltäytymällä mukauttamasta sisäisiä menettelyjään kyseisissä asetuksissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi EIP rikkoi kyseisiä asetuksia, muun muassa niiden 4 artiklaa, ja ylitti sen oman organisatorisen riippumattomuutensa, joka sillä on petostentorjunnan alalla.

187 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komission kanne on hyväksyttävä ja että riidanalainen päätös on kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

188 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut EIP:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan Alankomaiden kuningaskunta, parlamentti ja neuvosto vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Yhteistyöstä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa 10.11.1999 tehty Euroopan investointipankin hallituksen päätös kumotaan.

2) **Euroopan investointipankki velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Alankomaiden kuningaskunta, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Rodríguez Iglesias Puissochet Wathelet

Schintgen Gulmann Edward

La Pergola Jann Skouris

Macken Colneric

von Bahr Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä heinäkuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti